

1. ČÍSLO / ÚNOR / ZDARMA

ŽOINGL

MAGAZÍN

DELIJE

ZA KONFETOU

Uroš

Radakovič

ROZHOVOR

**NICOLAE STANCIU
VE STÍNU REGELE**

ERIK JIRKA

ROZHOVOR

TŘASKAVÝ BALKÁN

TÉMA

ZDRAVKO MAMIČ

FOTBALOVÁ POEZIE

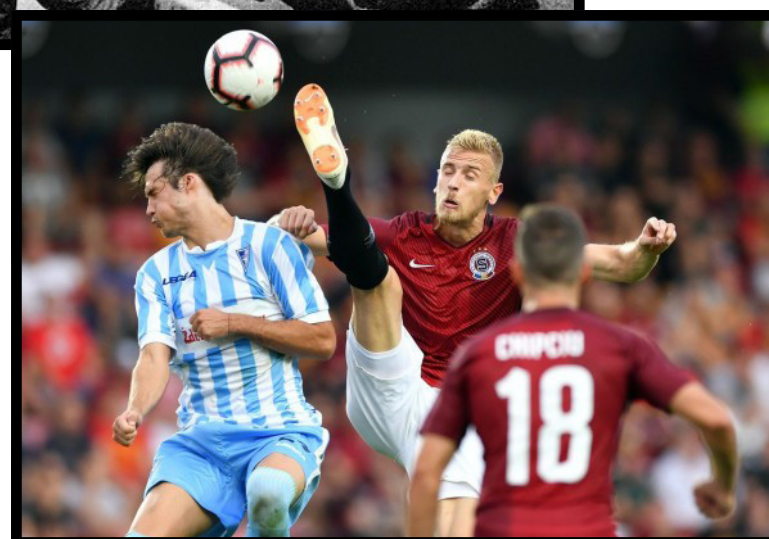
NENASYTNÍ SÁZKAŘI

NÁS FOTBAL BAVÍ, BAVTE SE S NÁMI!

ZONGLCZ

Drazí čtenáři, jsem velmi šťastný, že můžete číst naše první řádky. Je to známka toho, že se k vám dostal náš nový fotbalový magazín Žongl a vy právě louskáte první slova. Půl roku nám trvalo, než jsme vše zdárně administrativně zrealizovali a mohli vydat první číslo. V naší redakci doufáme, že tento počín je první velký krok k našemu snu a kdo nás sleduje na facebookových stránkách ví, že tímto nehodláme v naší činnosti ustát. Náš magazín budeme vydávat jednou měsíčně a v každém čísle se věnovat jednomu tématu. Vždy se ale budeme snažit, abyste si našli svou oblíbenou rubriku, dozvěděli se plno zajímavostí, objevili nová fakta, ale hlavně mohli si přečíst zajímavý rozhovor. To vše přehledně a v naší originální grafice. V tomto prvním vydání jsme si pro vás připravili řadu zajímavostí z balkánského prostředí a fotbalu. Mnohé se dozvíte o obránci pražské Sparty Uroši Radakovičovi, který nám velmi ochotně poskytl rozhovor. Děkujeme, že jste s námi a že nás podporujete a sledujete. Nyní bude záležet na vás, jak dlouhé trvání bude mít tento magazín. Fotbal nás baví, bavte se s námi! Martin Haniak (zakladatel projektu)

Česká liga	➤	Bálgán u nás	4
Aktuality	➤	Top 11 hráčů u nás	6
Rozhovor	➤	Uroš Radakovič: „Bylo mi úplně jedno, jestli budu mít 6krát méně peněz.“	8
Fotbalová poezie	➤	Zdravko Mamič	13
Zajímavost	➤	Balkánská diktatura	15
Rozhovor	➤	Nicolae Stanciu: „Nesrovnávejte mě s ním, nejsem tak dobrý jako on.“	16
Téma	➤	Třaskavý Balkán	18
		Ze stadionu rovnou do války	19
		Boj za svůj klub, za svůj národ	19
		Zločinecký klub a kontroverzní titul	20
		Itálie - Srbsko	24
		Srbsko - Albánie	26
		Chorvatsko - Island	27
		Chorvatsko - Itálie	28
		Srbsko - Švýcarsko	29
		FK RAD proti FK Partizan Bělehrad	30
		Nenasytní sáskari	31
Za konfetou	➤	Delije	33
Rozhovor	➤	Erik Jirka: „Pyro k fotbalu patri	34

BALKÁN U NÁS

Do našich fotbalových končin se valí cizinci ze všech stran. Česká liga ve své historii zažila největší příval hráčů ze všech koutů světa. Český fotbalový pažit okusili například fotbalisté z Austrálie, Kanady, Španělska, Koreje či Japonska, ale také exotických afrických a jihoamerických zemí. Největší zásobárnou je tradičně Slovensko, ale české celky, a nejen ty prvoligové, v poslední době zaměřují svůj zájem na hráče z balkánských zemí. V nejedné kabině se ozývá sborově pozdrav „Brate!“. Počátek tohoto trendu není spojován s nedávnými kroky spartánského celku, kdy se z kádru stala cizinecká legie, nýbrž s osobou Jiřího Plíška a přelomem milénia.

Jiří Plíšek v české nejvyšší soutěži vedl týmy Slováck a Teplic. Jako sportovní manažer ve Spartě měl na starosti vyhledávání talentů. Pracoval také ve Slavii nebo vedl české mládežnické reprezentace. Pro rodáka z Aše se druhým domovem stala Bosna a Hercegovina, Černá Hora, ale také Chorvatsko. Zná srbský a slovinský fotbal. Už v roce 2004 se objevil jako trenér v klubu Železničar Sarajevo, po pár letech si štaci v Bosně zopakoval a nakrátko vedl FK Sarajevo. Možná právě zde jsou kořeny jeho „slabosti“ pro tento kout Evropy. A přes spojení Balkán-Plíšek zamířilo na český trávník, zvláště pak ten teplický, nespočet zajímavých mladých hráčů.

Přestupy bosenských hráčů, které vytipuje do české ligy, jsou jeho specialitou. Například v roce 2014 běhalo po Česku dvanáct fotbalistů s balkánskými kořeny a podíl na angažování devíti z nich měl právě on.

V Teplicích se objevili například Aldin Čajić, Ajdin Mahmutović, Admir Ljevaković nebo Alen Melunović, s Edinem Džekem přišel Samir Merzić. V Jablonci začínali Anes Haurdić, Nermin Crnkić či Muris Mešanović. V Mladé Boleslavi Jasmin Šćuk, ve Znojmě

Emir Zeba nebo Haris Harba v Hradci Králové, který se poté rozstřílel v Jihlavě. To jsou nejvýraznější jména, se kterými měl pan Plíšek co do činění.

„Nejvíce mě přitahovala možnost tam najít talentované kluky. Na Balkáně se rodí talentovaní hráči pro všechny míčové sporty. Navíc jsou hladoví po úspěchu,“ prozradil Jiří Plíšek.

Nejznámějším příchozím je Edin Džeko. Vysoký útočník přišel do Česka v létě 2005

Plíšek: „Spousta hráčů z Balkánu ve vyspělých ligách není náhodný. Talent opravdu mají. Pořád je zde co hledat.“

ze Sarajeva, podepsal smlouvu s celkem ze Stínadel a odešel na půlroční hostování do druholigového Ústí nad Labem. Poté kariéra talentovaného kanonýra nabrala raketové otáčky. Džeko byl po další úspěšné sezóně v hledáčku mnoha evropských klubů, zájem o něj projevil celky z Ruska, Nizozemska, Španělska či Německa. Nejvytrvaleji o 192 centimetrů vysokého hráče usiloval Wolfsburg, kam za 4 mil. eur odešel v létě 2007. Kanonýr se s naší nejvyšší ligou loučil bilančí 43 odehraných zápasů a 16 vstřelených branek.

U našich západních sousedů rozpoutala útočná dvojice Džeko-Grafić přímo brankovou smršť. Toto úspěšné působení v Německu z něj udělalo opravdu žhavé zboží.

Přes Manchester City, kterému pomohl v první sezóně na Ostrovech (2011/12) získat po čtyřiačtyřiceti letech titul a k dalšímu prvenství dopomohl svými šestnácti přesnými ligovými trefami o dva ročníky později, se dostal až na Apeninský poloostrov, kde momentálně hájí barvy AS Řím.

Edin se stal jedním z elitních evropských útočníků a zároveň hvězdou bosenské reprezentace. Na angažmá u Severočechů

vzpomíná rád a dodnes mluví česky, což si v kabině AS pochvaluje i Patrik Schick.

Plíšek byl o kvalitě bosenských fotbalistů vždy přesvědčen. Tvrdil, že s těmito hráči stojí za to pracovat. Chtěl jim u nás pomoci a vytvořit přijatelné podmínky, setkával se ale - dle svých slov - se spoustou překážek. A to byl také důvod přesměrovat jeho počínání přímo do Bosny. Založil tamní fotbalový klub Sporta Sarajevo (je jeho spolumajitelem) s mládežnickou akademií, v níž má

možnost pracovat s talenty a pomáhat s rozvojem tamních mladíků v mladším věku, než tomu bylo před tím (jelikož Bosna a Hercegovina není členem Evropské unie, přestup hráčů mladších osmnácti let do ciziny není možný).

Dnes už se na českých trávnících objevují jejich mladší následovníci; prostě český fotbal má na Balkánu dobrý zvuk. Navíc příběh Edina Džeka je obrovskou motivací pro spoustu kluků i rodičů.

V současné době jsou v kurzu také hráči z Rumunska. Minimálně to platí pro Spartu a nově i Slavii, tedy týmy, které teď za posily utrácí desítky miliónů korun.

Před jednadvaceti lety sice nastupoval za Bohemku rumunský útočník Marcel Băban a v sezóně 2003/04 odchytil pár zápasů za Plzeň brankář Sorin Colceag, to ale bylo na dlouhou dobu všechno. Změnilo se to až před nedávnem.

Nejdražším hráčem v historii české ligy je Nicolae Stanciu. Do Sparty přestoupil z belgického Anderlechtu za 3,75 mil. eur a za rovných 10 mil eur před krátkým časem odešel ze Sparty do Saudské Arábie.

Klubový rekord s fotbalistou z Rumunska ale prolomila i konkurenční Slavia. Ta v létě loňského roku zaplatila Craiově za záložníka Balutu 2,65 mil. eur.

Tato částka však zůstala klubovým rekordem jen krátce, za pár týdnů ho překonal příchod nigerijského útočníka Petera Olayinky z belgického Gentu za 3,2 mil. eur.

„Psali a volali jsme si v podstatě denně. Během soustředění ve Španělsku mi pořád psal, kdy už přijedu. Celkově mi povídal o klubu i městě a o všem kolem,“ uvedl Stanciu.

Podobné to bylo v roce 1991, kdy Slavia za éry pana Korbela angažovala srbské křídlo Dragiše Biniče z Crvené hvězdy Bělehrad. Za čerstvého vítěze Poháru mistrů evropských zemí podle dostupných informací dala kolem 30 mil. korun. Necelé dva roky po pádu komunismu naprosto nevídaná suma.

Rumunskou expanzi do českých luhů a hájů zřejmě odstartoval příchod tehdy triadvacetiletého mladého reprezentanta Bogdana Vătăjelu do pražské Sparty v lednu 2017 z rumunské Craiovy. A další příchody pak na sebe začaly hezky navazovat.

Nejdražší akvizice naší ligy Stanciu ve svém prvním rozhovoru po příchodu do pražského celku prozradila, že byl v každodenním kontaktu s Bogdanem a vlastně mu dopomohl k přijetí spartánské nabídky.

Spolu se Stanciem přišel v zimě 2017 i kolega z reprezentace, brankář Florin Nita

z Bukurešti. A zatím posledním příchodím Rumunem do letenského celku pak byl Stanciuův kamarád, spoluhráč ze zálohy národního výběru i z dřívějšího působení v belgickém Anderlechtu Alexandru Chipciu.

Pozadu nechtěla zůstat ani Slavia. Kromě již zmíněného záložníka Baluty lovila v rumunských vodách již v červenci 2016, kdy se z Botosani k sešíváním stěhoval kamerunský

stoper či defenzivní záložník Michael Ngadeu Ngadjui za 500 tis. eur, který se hned stal základním pilířem sestavy a za kterého letos v lednu anglický Fulham nabízel 4,5 mil. eur.

Posily z Rumunska nehledají ale jen týmy z nejužší české špičky. Třeba Baník Ostrava testoval záložníka Andreie Pitiana z Astry Giurgiu, ten se ale v přípravném utkání během loňské letní přípravy zranil a odcestoval domů.

Proč tento trend nastal? Rumunské fotbalové prostředí je velmi podobné tomu našemu. Tamní liga je hodně fyzická a plná soubojů, i když pro českého fanouška se může zdát méně atraktivní. Angažmá v české lize se v mnoha případech ukazuje být pro rumunské hráče atraktivní variantou, doma si musí mnohdy vystačit se skromnějšími podmínkami. Navíc hráči mají větší a rychlejší šanci se adaptovat, než kdyby sem chodili hráči z Jižní Ameriky. Ale to nejlepší pro platící klub

je, že za kvalitního hráče může zaplatit o dost méně nežli západně od našich hranic.

O vzrůstající kvalitě hráčů na východě Balkánského poloostrova svědčí také výsledky rumunské reprezentace do 21 let, která loni skončila ve své kvalifikační skupině bez jedině porážky na prvním místě před Portugalskem a zahraje si letos v červnu po dlouhých jednadvaceti letech EURO v Itálii. Prvenství ve svých kvalifikačních skupinách dosáhli i výběry Chorvatska a Srbska.

Nechme se překvapit, zda útěk spartánské desítky nepředznamenává stopku tomuto modernímu přestupovému trendu. Nebo se dočkáme příchodu další, v pořadí již třetí rumunské hvězdy z belgické ligy? V dresu Standardu Lutych ve středu zálohy válí dvaadvacetiletý Razvan Marin. Ten však loni podzim prodloužil s belgickým celkem kontrakt do roku 2023.

Fotbalisté AS Řím s Patrikem Schickem v sestavě dostali ve čtvrtfinále italského poháru Coppa Italia nařezáno na hřišti Fiorentiny. Prohráli tam 1:7 a soutěž pro devítinásobné držitele trofeje skončila ostudou. Hattrickem se ve Florencii zaskvěl Federico Chiesa, dvakrát se trefil Giovanni Simeone.

Hosté navíc od 72. minuty a stavu 1:4 hráli v deseti bez Edina Džeka, vyloučeného za nesportovní chování vůči rozhodčímu. Bosenský kanonýr přitom přišel na trávník až ve druhém poločase. Po zápase se okamžitě objevily spekulace o možném odvolání trenéra Eusebia Di Francesca, naštěstí tuto situaci ustál. Římský celek dostal sedm gólů v utkání naposledy v říjnu 2014 v Lize mistrů od Bayernu Mnichov (také 7:1). V domácí pohárové soutěži to byla nejhorší porážka od roku 1961, kdy se proti AS prosadila šestkrát shodou okolností rovněž Fiorentina.

Džekův zkrat a bouřlivá diskuze s rozhodčím Gianlucou Manganiellem měly samozřejmě dohru u disciplinární komise. Dvaatřicetiletý rodák ze Sarajeva si nezahraje ve dvou zápasech Italského poháru v příštím ročníku a navíc zaplatil pokutu 10 tisíc eur. Čekalo se však přísnější potrestání, jelikož hvězdný útočník po vyloučení na sudího poslal plivanec. Manganiello sice tento incident neuvedl v zápise o utkání, Džeka však usvědčily fotografie a televizní záběry.

Nedávno byla zveřejněna zajímavá analýza několika rumunských mladíků do jednadvaceti let, hrajících rumunskou nejvyšší ligu, kteří by do té naší mohli přinést skutečnou kvalitu s velkou perspektivou do budoucna.

IANIS HAGI, 20 LET

hodnota 2,5mil eur

Viitorul Constanta, záložník

Už v létě se o dvacetiletého kapitána Viitorulu Ianise Hagiho podle rumunských médií zajímala pražská Slavia, ale klub vlastněný jeho slavným otcem Gheorghem Hagim, bývalým hráčem Realu i Barcelony, ho odmítl pustit. Univerzální hráč, který nejčastěji nastupuje na pozici ofenzivního záložníka, letos v lize zatím nastoupil do 17 utkání, v nichž si připsal pět branek a dvě asistence. Ještě před pár dny se zdálo, že se Ianis Hagi vrátí do Itálie, kde v minulosti působil, ale z dohody s Janovem nakonec sešlo. Velký talent rumunského fotbalu, jehož velkou předností je zahrávání standardních situací, je tak stále volný.

ANALÝZA

Mladý záložník je nejvíce střelejícím hráčem v právě probíhající ročníku rumunské nejvyšší soutěže. Za zápas si připíše 3,8 střel, přičemž více než polovinu (konkrétně 2,1) pokusů si dokáže vypracovat sám.

Technickou vyspělost dokresluje 1,3 průnikových přihrávek a 4,49 úspěšných klíčků na zápas. V počtu průnikových přihrávek předčí i Michala Trávníka, který zaznamenal 1,2 přihrávek a byl v tomto ohledu nejlepší v podzimní části Fortuna ligy.

zdroje: Full Report Scouting, isport.cz

ANALÝZA

Letos se již stal plnohodnotným hráčem A týmu, přestože se mu na podzim střelecky v lize příliš nedařilo. Dragus je nejsilnější ve hře jeden na jednoho, za zápas divákům předvede 5,7 úspěšných klíčků. Dobrá čísla má taktéž v soubojích (za zápas vyhraje 5,43 soubojů) a lze očekávat, že s přibývajícím věkem se toto číslo ještě zlepší.

DENIS DRAGUS, 19 LET

hodnota 1 mil eur

Viitorul Constanta, útočník

Technicky skvěle vybavený útočník, další z řady mladých nadějných hráčů Viitorulu, dokáže nastupovat i na kraji hřiště. Přestože měří jen 180 centimetrů, nejsou mu cizí ani tvrdé souboje v soupeřově vápně. Letošní ligová bilance je 19 zápasů, v nichž zaznamenal čtyři branky a dvě asistence. Na útočníka se nejedná o úplně oslnivou bilanci, ale Dragus má před sebou nepochybně zajímavou budoucnost.

zdroje: Full Report Scouting, isport.cz

Jen před pár dny byl oficiálně potvrzen příchod zkušeného bosenského útočníka Harise Harby, i když jeho návrat na český pažit je poněkud specifický. Třicetiletý kanonýr je momentálně zraněný, přesto prošel důkladnou zdravotní prohlídkou a stal se třetí zimní posilou fotbalistů Slovácka.

Trenéru Martinu Svědíkovi se Harba hlásil již v lednové přípravě, avšak prakticky ihned se zranil v přátelském utkání proti třetiligové Kroměříži a díky tomu neodcestoval s týmem na turecké soustředění.

Od té doby se hráč připravoval individuálně. V minulosti Harba působil hned v několika klubech české nejvyšší soutěže. Ofenzivního záložníka či útočníka přivedl v létě 2012 ze Sarajeva do Hradce Králové trenér Plíšek, ale pouze s dvěma vstřelenými brankami sestupu Otroků nezabránil.

Druhou ligu vyměnil za tu nejvyšší a v dresu Vysočiny Jihlava to byla úplně jiná písnička, rázem patřil mezi největší hvězdy naší ligy. S třinácti přesnými zásahy v ročníku 2013/14

OLIMPIU MORUTAN, 19 LET

hodnota 900 tis. eur

FCSB, záložník

Teprve devatenáctiletý ofenzivní záložník v létě přišel z Botosani za 700 tis. eur a hned začal ukazovat své přednosti. Přestože na hřišti stále ještě chodí převážně jako střídající hráč, z 21 ligových zápasů zasáhl do 19 a připsal si dvě branky a šest asistencí. Jeho výhodou je možnost nastoupit i na pozici křídelního hráče, pro což má velmi dobré dispozice. Hned na jeho první gól v dresu FCSB fanoušci patrně ještě dlouho nezapomenou, když od postraní čáry proklíčkoval do pokutového území a ze čtyř bránících hráčů soupeři si udělal dobrý den.

ANALÝZA

Morutan je velmi aktivní v driblinku. Za 90 minut si v průměru připsá 4,3 úspěšných kliček, což ho řadí ke špičce rumunské ligy. Pro srovnání nejlepší driblér v tuzemské soutěži Tiemoko Konaté zaznamenal totožný počet kliček. Morutanovou velmi slabou stránkou jsou však souboje. Za zápas vyhraje pouze 0,15 hlaviček. Tato hodnota by ho řadila mezi nejhorší hráče české ligy.

zdroje: Full Report Scouting, isport.cz

NEJLEPŠÍ ZÁKLADNÍ 11 BAKLÁNSKÝCH HRÁČŮ U NÁS

zápolil o post nejlepšího střelce soutěže a dokonce se začalo spekulovat o jeho nominaci na světový šampionát v Brazílii, avšak skončilo pouze u úvah.

Na začátku ročníku 2016/17 zamířil na hostování do Zlína, kde opět ožil a stal se okamžitě nesmírně platným hráčem. Po podzimní části, kdy mu vypršela smlouva, se však rozhodl české prostředí opustit a zamířil do jihokorejského Pučchon. Následné jednání o návratu zpět do Zlína nedopadlo, a tak rodák z Foče zamířil do dru-

holigového tureckého Erzurumspor, poté do slovenských Zlatých Moravců a naposledy hrál v albánském Kukësi, kde předčasně ukončil smlouvu. V České lize odehrál doposud 97 zápasů, ve kterých vstřelil 25 branek.

Světoběžník Harba se nyní snaží po neúspěšném zahraničním angažmá znovu nastartovat svou kariéru v Česku. Jeho nedávnou fotbalovou kariéru do jisté míry provází i smůla, což potvrzuje i současné zranění. V poslední době se mu v týmech, kde působil, moc nevedlo. Navíc došlo k výměně trené-

ru a on se na hřišti moc nedostával. To se možná nyní mění. Vedení moravského celku zkušenému fotbalistovi věří, vždyť v minulosti ukázal, že góly střílet umí. Jeho forma je ovšem značně nevyrovnaná. Čas přesvědčit má do konce letošní sezony. S týmem z Uherského Hradiště se dohodl na půlroční smlouvě s následnou opcí do léta 2021.

BYLO TO BRUTÁLNÍ, KDYŽ JSME SPALI V GARÁŽI

Je to tři a půl roku, co vytáhlý čtyřadvacetiletý srbský obránce Uroš Radakovič dorazil do České republiky. Tehdy přišel na testy do Sigmy Olomouc a uspěl, ale nejprve z toho bylo hostování z italské Bologny. Odchovanec Crvené zvezdy Bělehrad a bývalý mládežnický reprezentant Srbska se přes druhou českou ligu a loňskou spanilou jízdu Sigmy ligou nejvyšší, patřil mezi její nejlepší stopery. To mu vyneslo angažmá v rudém dresu pražské Sparty a přes nesnadné začátky se velmi rychle stal stálíci defenzivní řady letenského celku i oblíbencem jejich fanoušků. Proč neuspěl v Itálii, o tom, jak přišel do Česka nebo jak on sám i jeho rodina prožívali občanskou válku na Balkáně? To, ale i mnohem více se dozvíte v našem exkluzivním rozhovoru.

„NEPOČÍTEJTE SE MNOU, DOKUD NESHODÍM 10 KILO“

Naše první číslo časopisu se zabývá fotbalem na Balkáně, a tak nás zajímá jaký dopad měla na vaši rodinu občanská válka?

Bylo to něco neuvěřitelného. Všichni žili spolu jako bratři a sestry - a druhý den se chtěli zabít. Jak mi říkali rodiče, bylo to nepříjemné a nikomu by nepřáli, aby se mu staly takové věci.

Byl jsi hodně malý, když probíhala válka, ale máš nějaký zážitek, o který by ses chtěl podělit?

Pamatuji si, jak nás bombardovali Američani a NATO 99. Bylo to brutální, když jsme spali v garáži a byly dny, kdy táta musel jít 5 km tam a zpět pro mléko a chleba. U nás byla bílá inflace a v obchodáku taky všechno prázdné během hodiny. Pokud jsi potřeboval tyhle věci, tak jsi musel jít tam a vystát si frontu. Bylo to fakt hrozný doufám, že se už takové věci nikdy nestanou.

Zůstává ve vás stále taková nevraživost vůči např. Chorvatům?

Proti Chorvatům nebo lidem z Bosny a z Albánie nic nemám. Pro mě je důležité chování lidí, a pokud se někdo chová normálně, tak není žádný problém. Mám kamarády z Chorvatska, Bosny a Albánie. Všichni fungujeme normálně, jsme přátelé, držíme pospolu.

Jako mladý jsi odešel do Itálie. Proč myslíš, že ses nedokázal prosadit?

Po mistrovství Evropy do 17 let jsem měl hodně nabídek z Řecka, Ukrajiny, Španělska a Itálie. Rozhodl jsem se spolu s rodinou pro Itálii, protože jsem si říkal, že pro obránce je to ideální destinace, jelikož hodně dbají na defenzívu. Měl jsem za to, že to pro mě bude velká škola a krok dopředu. Všechno vypadalo ideálně. Trénoval jsem pořád s áčkem Bologny a poté jsem dokonce nastoupil do pohárového utkání a ještě trenér

Primavery (juniorka v Itálii) mi slíbil, že za juniorský tým odehrají již posledních 7-8 mistrovských utkání. Problém nastal, když jsem si přivodil svalové zranění. Udělali mi veškerá vyšetření a řekli, že do 21 let budu mít svalové zranění neustále, jelikož mi prý svaly nevyrostly s tělem souměrně. Tohle trvalo zhruba dva roky, než se to vše dalo do pořádku. Když jsem měl hrát proti Cagliari v základu, tak mi spoluhráč den před zápasem zlomil nos a já nemohl s týmem odcestovat. Když jsem se uzdravil a měl znova dostat šanci hrát, přišlo nové svalové zranění.

Pojďme hledat pozitiva. Ty jsi díky konci v Itálii zavítal do Olomouce a tím začala tvoje zatím asi nejlepší část kariéry, že?

Ano, když se objevila nabídka ze Sigmy, vůbec jsem netušil, do jakého klubu jdu, ale chtěl jsem hrát. Bylo mi úplně jedno, jestli budu mít 6krát méně peněz. Chtěl jsem být

jen znovu šťastný a dělat to, co mě baví nejvíce na světě – hrát fotbal. První rok byl těžký. Nová země, nový jazyk, ale měl jsem štěstí, že se mnou v týmu byli Denis Cana, který mi opravdu hodně pomohl, a Aidin Mahmutović. Byli to kluci, kteří v Česku byli už dlouho a věděli, jak to tady všechno funguje. Chodil jsem asi rok a půl na terapie a trénoval s kondičním trenérem, ale nebylo to k ničemu. Svaly nesrostly, což je v 18 letech fakt těžké pochopit. Odešel jsem na hostování do Novary a říkal jsem si: „Konečně! Dostanu znova šanci hrát a vše bude super.“ Vydržel jsem tři zápasy - a opět přišlo svalové zranění. To byla moje konečná. Už jsem si nezahrál. Myslím, že to pro mě byla velká škola, dost jsem se naučil, získal jsem mnoho zkušeností do života. Působení v Itálii proto nemůžu hodnotit jako katastrofální. Sbíral jsem zkušenosti, ze kterých čerpám doteď. Po návratu do Bologni mi sdělili, že bych mohl odejít na další hostování a konečně pravidelně hrát, ale nabídka přišla ze třetí ligy, což jsem odmítl, jelikož by to pro mě byl

krok zpátky a hlavně v té době jsem trénoval opravdu jako blázen. Hodně mi pomohl můj kondiční trenér Darko Radovanović, se kterým spolupracuji do dneška, on je ten člověk, který mi opravdu hodně pomohl.

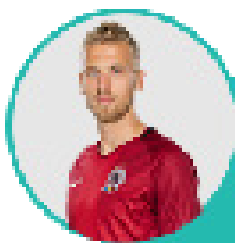
Po prvním roce jste ale se Sigmou sestoupili do druhé ligy. Jak ses na situaci koukal? Měl jsi motivaci ještě něco v Olomouci dokázat a vrátit se do ligy, nebo se řešil i případný odchod?

První rok byl fakt těžký! Spadlo se z první ligy, říkal jsem si, co teď? Byl jsi v Bologni a teď budeš hrát druhou ligu v Česku. Měl jsem nabídku z první české ligy a v prvním momentu jsem chtěl odejít, ale po nějaké době jsem si řekl, že nemůžu opustit klub, který mi dal šanci pravidelně hrát, a že je to taky moje vina, že jsme se dostali tam, kde jsme. Začala druhá liga a nebyl jsem to já. Měl jsem 10 kilo navíc a v prvních 5 zápasech jsem dostal dvě červené karty. Šel jsem za trenérem Jílkem a řekl jsem mu, ať se mnou

nepočítá, dokud neshodím 10 kilo. Jestli to bude za dva týdny nebo za rok, tak to je na mě. Cítil jsem zodpovědnost, že máme špat-

né výsledky. Trenér Jílek mi se svým realizačním týmem tehdy hodně pomohl. Našli mi ženu, která mi vytvořila jídelníček. Po tréninku jsem každý den šel pěšky asi 10 000 kroků, ale měl jsem v hlavě svůj cíl.

UROŠ RADAKOVIĆ (AC Sparta Praha)

24
VĚK

194
CM

89
KG

5
ČÍSLO

V druhé lize jste strávili rok a hned jste se vrátili mezi elitu, kde jste překvapili a hráli o poháry. Pomohlo vám, že se tým po sestupu nerozprodal?

Týmu se dařilo a já jen čekal na svojí šanci, která nakonec přišla. Vytvořili jsme opravdu skvělou partu a skvělou atmosféru v týmu. Byl to zatím asi nejlepší rok v mé kariéře. Dařilo se hlavně díky tomu, že jsme byli fakt parta na hřišti a i mimo něj. Pamatuji se na slova trenéra před začátkem sezóny. Řekl nám, že budeme hrát do 6. místa v lize, a my po sobě v šatně jen koukali, smáli se a říkali: „To je blázen. Budeme rádi, když zase nespádneme (smích).“ On nám věřil a měl cíl. Po prvním kole, kdy jsme vyhráli s Boleslaví, jsme asi všichni začali cítit tu pozitivní energii a jen jsme trenérovi naslouchali a plnili jeho úkoly.

Po návratu do ligy jsi chytil opravdu velkou formu a patřil mezi nejlepší stopery ligy. Cítil jsi, že by ses mohl dostat i do reprezentace?

Byla to opravdu hezká sezóna a každý hráč včetně mě měl sen hrát za reprezentaci. U mě to ale nebylo moc reálné, máme hráče, kteří hrají v nejlepších evropských soutěžích, já ale věřím v sám sebe, věřím, že se to za čas povede!

S Olomoucí jste nakonec pohárové příčky ukopali, ale ty jsi odešel do Sparty. Bylo to

těžké rozhodování opustit Sigmu před poháry, když jste to navíc dokázali jako nováček ligy?

Bylo to těžké odejít, protože taková atmosféra, takové kamarádství na hřišti i mimo něj, to se asi už nikdy nepodaří zopakovat - a k tomu ta Evropa! Lákalo mě to všechno, ale na druhou stranu jsem potřeboval už nějakou změnu, nový impuls. Byl jsem v Olomouci už tři roky a opravdu mi dali hodně, vrátili mě do fotbalu, já na Sigmu nikdy nezapomenu! Udělali pro mě opravdu hodně. Doufám, že jsem jim alespoň něco vrátil svým chováním na hřišti i mimo něj. Měl jsem jednu finančně hodně zajímavou nabídku z Turecka, rozhodl jsem se ale pro Spartu, protože si myslím, že je to velmi známý klub v Evropě, největší v Česku, a že je to správný krok v mé kariéře.

Ve Spartě jsou hráči z Balkánu. Ptal ses jich na situaci na Letné, když jsi dostal nabídku?

Bavil jsem se hodně se Srdjanem Plavšićem. Volal jsem mu a on mi říkal, že je ve Spartě spokojený, i když zatím výsledky nejsou ideální, že ale věří, že v příští sezóně to bude lepší, protože fotbalisti jsou tu vynikající.

Ve Spartě byl zrovna trenér Hapal. Co bys nám o něm řekl? Podle nás bylo jeho odvolání předčasné.

O trenéru Hapalovi můžu říct jen pozitivní věci. Nejen proto, že mě chtěl ve Spartě, ale je to opravdu skvělý člověk a můžete se od něj hodně věcí naučit, třeba to, jak se chovat a jak zůstat skromným a „normálním“ člověkem, i když máte takové jméno jako on. Přejí mu hodně štěstí s národákem!

Vypadli jste se Suboticou a ve Spartě to začalo opět jiskřit. Kdo byl zrovna v kabině hlavním lídrem, který se snažil motivovat a tým opět nakopnout?

Vypadli jsme z Evropy, ale já bych se k tomu nechtěl vracet. Bylo to těžké pro všechny, samozřejmě pro mě, můžeme se z toho jen poučit. V týmu to nebyl jen jeden hráč, který by nás motivoval. Mluvili k nám trenéři. Také hráči se snažili, ale na tyhle věci nemůžete myslet. Musíte jít dál!

Jsi na soustředění ve Španělsku. S kým jsi na pokoji?

Jsem na pokoji se Srdjanem Plavšičem.

Jaký je rozdíl v zázemí mezi Olomoucí, Spartou a zahraničím?

Olomouc je takový rodinný klub, tam se každý hráč cítí dobře, ale je mi líto, že nemají více peněz, aby ten servis posunuli na vyšší level, ale i tak tam lidi dělají maximum a to taky musíte respektovat. Ukázali, že ve fotbale je všechno možné a peníze v tom nemusí hrát roli. Sparta je na tom výborně, když to srovnám s Bolognou a Novarou. Nevidím v tom žádný rozdíl. Máme to tu skvělé!

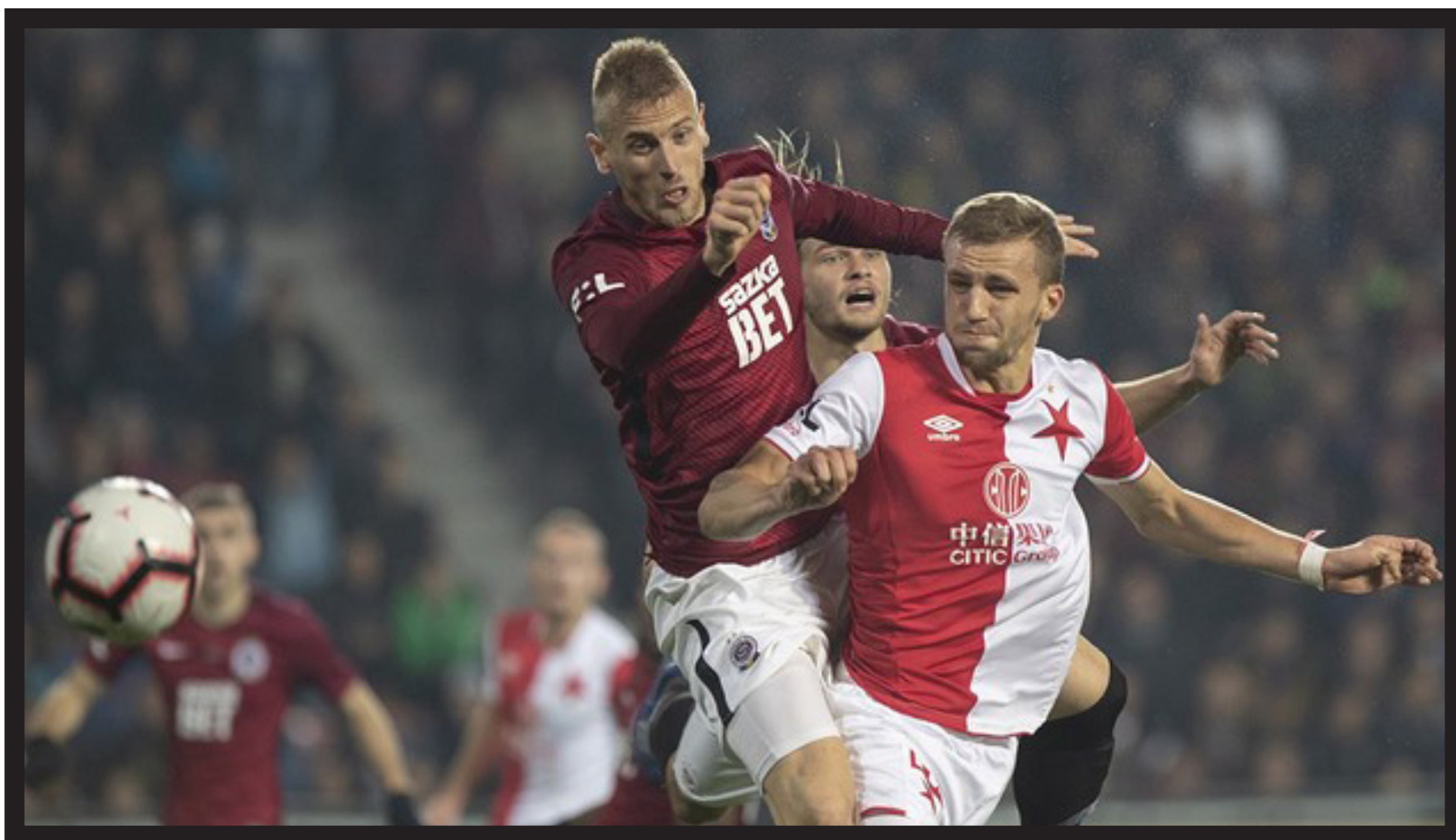
Jak často jsi v kontaktu s rodinou a jak často jezdíš do Srbska na zápasy?

S rodinou mluvím každý den. Pro mě to je základ a je důležité, že vím, že jsou všichni zdraví a spokojení. Potom se i já mohu lépe soustředit na svoji práci. Do Srbska moc často nejezdím, tak dvakrát za rok. Když mám čas, rád zajdu na fotbal nebo na basket na Crvenou Zvezdu. To je klub, ve kterém jsem začal hrát fotbal, takže je to srdeční záležitost.

Neuniklo nám, že se pravidelně připravuješ s osobním kondičním trenérem, jelikož jsi si dobře vědom, že fotbal není do konce života a ty chceš svoji rodinu zabezpečit. Nás by zajímalo, co bys dělal, kdybys nebyl fotbalistou?

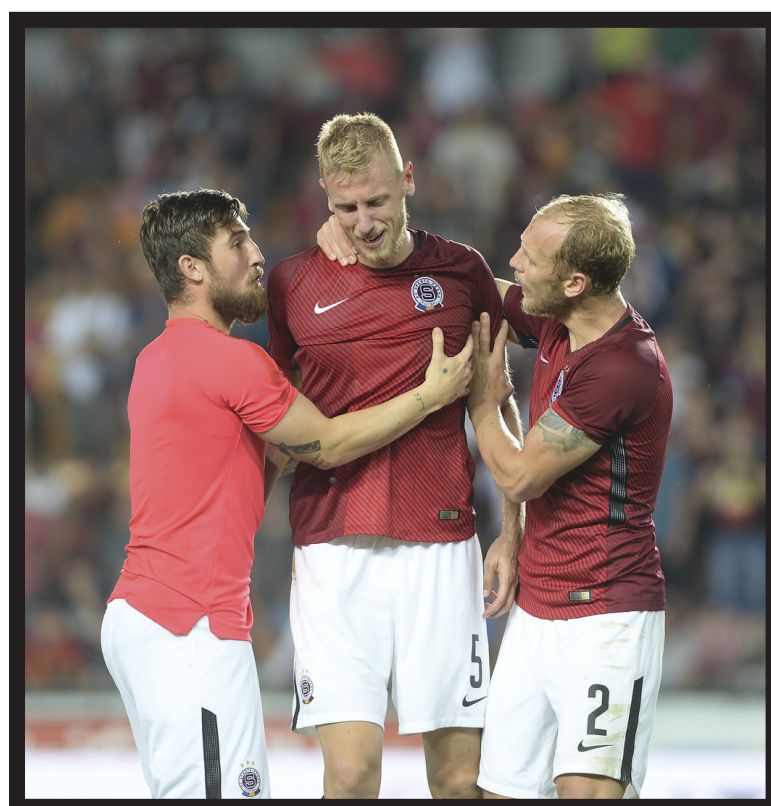
Ano, s osobním trenérem jsem začal, když jsem byl zraněný a nemohl jsem hrát. Bylo důležité zůstat ve formě. Naštěstí jsem poznal Darka Radovanoviće, se kterým spolupracuji dodnes. On už je v podstatě členem mé rodiny a opravdu mi hodně pomáhá, abych odehrál sezónu bez zranění. To je pro fotbalistu opravdu hodně důležité. Jezdím i na kondiční tréninky do Olomouce. Je to základ, pokud chcete být fit a posouvat se dál. Já jsem chtěl být jenom fotbalistou a jsem velice šťastný, že se mi to podařilo.

Tak to je vše. Děkujeme ti za rozhovor a přejeme mnoho úspěchů.

STATISTIKY podzim 2018

1620	10	19	3
ODEHRANÉ MINUTY	STŘELY	FALILOVÁNÍ	ŽLUTÉ KARTY
1	983	17	155
BRANKY	PŘÍHRÁVKY	FALILOVAL	VYHRANÉ SOUBOJE
0	86%	0	75%
ASISTENCE	ÚSPĚŠNOST PŘÍHRÁVEK	ČERVENÉ KARTY	ÚSPĚŠNOST SOUBOJŮ

Fotbalová poezie navazuje na naši tvorbu na sociálních sítích, kterou jste si velmi oblíbili. Ve stálé rubrice si každý měsíc probereme výroky známých fotbalových osobností, které k ostřejším slovům daleko nechodí.

A kým lépe začít naše okénko výroků z balkánského prostředí než se Zdravkem Mamičem.

Bývalý šéf Dinama Záhřeb byl v červnu loňského roku odsouzen chorvatským soudem k šesti a půl letům odnětí svobody kvůli daňovým podvodům a zpronevěře. Momentálně se nachází v Bosně a Hercegovině, odkud jej díky dvojitému občanství tamní úřady nemohou vydat ze země.

Mamić byl šéfem Dinama Záhřeb třináct let v letech 2003–2016 a stál za vzestupem takových hráčů, jako jsou Luka Modrić, Eduardo nebo Dejan Lovren, kterým v začátcích kariéry finančně pomáhal a poté od nich požadoval procenta z přestupových částek.

Muž, který již na první pohled působí velmi zastrašujícím dojmem, za sebou nechal v Dinamu spoušť a začít bychom mohli třeba vystřídáním patnácti různých trenérů za toto období.

V roce 2011 byl zatčen policií, kdy bránil dvojici mladíků, kteří vtrhli na hřiště po vítězném zápase 4. předkola Ligy mistrů a oslavovali vítězství svého týmu 4:1 nad švédským Malmö.

V roce 2013 byl pro změnu zatčen za verbální útok na tehdejšího ministra sportu, vědy a vzdělání Željko Jovanoviče. Díky dobrým

vztahům s čelní politickou stranou v Chorvatsku si mohl Mamić užívat protekce, kdy byl sankcionován maximálně finanční pokutou. Tu za poslední roky dostal například za osahávání tanečnic bříchů tanců nebo za napadení bývalého ředitele Dinama Záhřeb, který – aby unikl inzultaci – musel před rozdivočelým Mamičem přelézt plot. V tamním tisku se můžeme dočíst o Mamićově oslavě Dinama nacistickým pozdravem. Jeho vrtkavou povahu si užili i chorvatští novináři, které častoval spoustou nadávek a stejnou spoustou vulgarit. Několik z nich fyzicky napadl. Jednou se dokonce jeden novinář musel před záhřebským bossem deset minut schovávat ve křoví, aby se vyhnul zmlácení. Jeden z „vrcholů“ jeho kariéry přišel po jedné tiskové konferenci, kdy jej novináři grilovali za jeho vulgární útoky na média a vlastní fanoušky v Chorvatsku, kteří se na sociálních sítích aktivovali v odporu vůči jeho praktikám. Tehdy obdařil svět dnes již

legendárním výrokem: „Vrazím si Youtube do svého penisu.“ (Za výraz „penis“ si dosadte to nejpeprnější synonymum a budete blízko autentickému výroku.). Reagoval takto poté, co fanoušci Dinama začali na internetový server Youtube vkládat videa o své nespokojenosti s vývojem oblíbeného klubu.

Mamićova diktátorská vláda se zhroutila poté, co byl v roce 2015 obviněn z daňových úniků, korupce a organizovaného zločinu a skončil ve vazbě. Fanoušci chorvatského celku se pak vrátili na domovský stadion Maksimir a ukončili sedm let trvající protestní bojkot.

„Jen jsem protestoval a zeptal jsem se policisty, zda by mohli nechat fanoušky, kteří vtrhli na hřiště a začali oslavovat, a nezatýkat je, protože tu noc jsme museli oslavit,“

TOP 5 PŘESTUPŮ ZDRAVKA MAMIČE

1

LUKA MODRIĆ - 21 MIL. EUR

Dinamo Záhřeb - Tottenham (08/09)

2

EDUARDO - 13,5 MIL. EUR

Dinamo Záhřeb - Arsenal (07/08)

3

VEDRAN ČORLUKA - 13 MIL. EUR

Dinamo Záhřeb - Man. City (07/08)

4

MATEO KOVAČIĆ - 11 MIL. EUR

Dinamo Záhřeb - Inter (12/13)

5

DEJAN LOVREN - 8 MIL. EUR

Dinamo Záhřeb - Lyon (09/10)

V Chorvatsku ale Mamičova epizoda nekončí. Svůj verdikt si v loňském roce u soudu neposlechl, protože jak jsme naznačovali na začátku, den předtím utekl k jižním sousedům do Bosny a Hercegoviny, kde se skrývá před chorvatskými úřady. Prokuraturu v Chorvatsku obvinil z toho, že jeho osobu chce zničit a on že se do Chorvatska již nikdy nevrátí.

Soud mu také zmrazil všechny bankovní účty a finanční prostředky, z nichž nemalý finanční obnos následně poputuje do státní kasy. Kde bude Mamičovi konec, nevíme, ale docela určitě o něm ještě uslyšíme, protože tento muž je velice rád středem pozornosti.

BALKÁNSKÁ KANDIDATURA

Čtyři balkánské země chtějí společně kandidovat na pořádání mistrovství světa v roce 2030. Vedoucí političtí představitelé Bulharska, Řecka, Srbska a Rumunska se v listopadu sešli v bulharské Varně a shodli se, že předloží Mezinárodní fotbalové federaci (FIFA) oficiální nabídku na organizaci největšího fotbalového šampionátu na světě, který by se konal na stadionech těchto čtyř jihoevropských zemí.

„Myslím, že stojí za to diskutovat o návrhu řeckého premiéra Alexise Tsiprase,“ řekl na společné tiskové konferenci po summitu čtyř zemí bulharský premiér Bojko Borisov a dodal: „Stejně jako Bulharsko s Itálií hostily v září světový šampionát ve volejbale, proč by se nemohly čtyři země ucházet o světový šampionát ve fotbale.“

Žádná balkánská země dosud nikdy mistrovství světa ve fotbale nepořádala. Jugoslávie, která se rozpadla v roce 1991, hostila finálový turnaj evropského šampionátu v roce 1976, jehož závěrečného boje se zúčastnily pouze čtyři země a zlato na něm slavil náš, tehdy ještě československý, tým.

Přestože přihlášky na pořádání mistrovství v roce 2030 zatím ještě není možné podávat, velký zájem projevily země Jižní Ameriky. Již v červnu 2018 společnou kandidaturu s Uruguayí a Paraguayí avizovala Argentina. Právě v Uruguayi se v roce 1930 konal historicky první šampionát.

Zájem hostit tento světový turnaj, v němž se během června a července 2030 utká osmačtyřicet fotbalových týmů, projevily i země z Britských ostrovů. Společnou kandidaturu předložily Anglie, Skotsko, Wales, Severní Irsko a Irská republika.

Aby to nebylo málo, mezi potenciální hostitele se zařadilo i Španělsko, které potvrdilo zájem uspořádat šampionát spolu s Portugalskem a Marokem. V případě jejich úspěchu by se mistrovství světa konalo poprvé ve své bohaté historii na dvou různých kontinentech.

V půlce letošního ledna na summitu konaném v marockém Marrákeši uvedl prezident FIFA Gianni Infantino, že dveře pro hostitelství jsou otevřeny spíše společným žádostem, neboť jedna země ve většině případů nemůže tak velkou akci hostit.

Nejbližší světový šampionát v roce 2022 bude pořádat Katar, v roce 2026 nejlepší fotbalisté zavítají za velkou louží, do USA,

Kanady a Mexika. Že svou kandidaturu myslí smrtelně vážně, demonstrovaly všechny čtyři balkánské země dva dny před Vánoci, kdy se v Bělehradě setkali předsedové vlád Řecka, Rumunska a Bulharska a srbský prezident, aby otázku projednali. V delegacích samozřejmě nechyběli představitelé národních fotbalových svazů a ministři sportu.

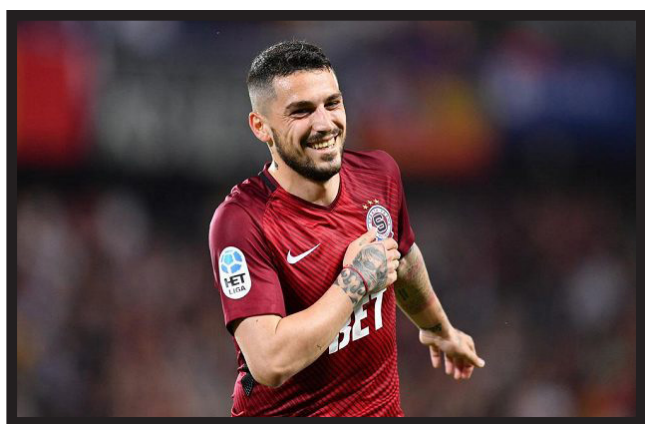
„Dnes jsme se dohodli na vytvoření organizačního výboru pro tuto iniciativu, složeném ze šestnácti lidí, vždy po čtyřech z každé země, který předloží kandidaturu na pořádání evropského fotbalového mistrovství v roce 2028 nebo světového šampionátu v roce 2030,“ uvedl srbský prezident Aleksandar Vučić. Upřesnil také, že všechny potřebné dokumenty hodlají předložit do prosince 2021.

Kromě výše uvedených o uspořádání 18. ročníku EURA ve fotbale uvažují dále i Anglie a Itálie a dále společně Španělsko s Portugalskem nebo čtveřice severovýchodních států v čele s Dánskem, Norskem, Finskem a Švédskem.

NICOLAE STANCIU – VE STÍNU REGELE

Vychovávala ho babička, ale když mu bylo čtrnáct let, zemřela. Nicolae Stanciu si pak její podobiznu nechal vytetovat na rameno. Od té doby uplynulo mnoho let. Mezitím rodák z Cricău pokořil nejen milník. Stal se nejdražším hráčem belgické i české ligy, třetím nejdražším odchodem z české ligy, uchvátil i zklamal spartánské obcenstvo, ale hlavně dokázal bavit tím, co umí.

Pouhých 168 cm, skvělá levá, ještě lepší pravá, brilantní práce s míčem, vytríbená kopací technika, ale často také přehnané sebevědomí, frustrované chování a nezodpovědné plnění defenzivních úkolů.

Když přicházel, u nás se jásal, v Belgii žádný stesk. Obě strany zvítězily, ale proč? Fanoušci Anderlechtu ani tamní média Nicolae holt nepřesvědčil. Tamní novinářský lid dokonce začal ve spojení s působením ex-spartana v Belgii užívat název “ukázkový flop” čili nejhorší přestup v dějinách ligy. Nedivme se jim, představitelé královského celku vyplázli za rumunského šikulu neuvěřitelných 10 milionů eur, což je vůbec nejvíce v historii belgické kopané. A výsledek?

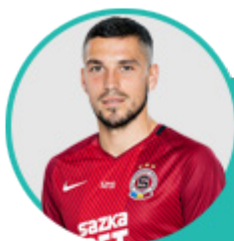
Skvělý začátek a postupný, avšak nezadržitelný ústup do ústraní.

A co Stanciu a Sparta? Když Letenští zabrousí v paměti, jistě si vzpomenou, že se pro ně nepřekonatelnou překážkou v kvalifikaci o Evropskou ligu v roce 2011 stal rumunský celek FC Vaslui. Tedy trpaslík, klub s vůbec nejmenším rozpočtem v nové podobě Poháru UEFA, který ale ve svém středu choval klenot – Nica Stanciua. Ten se tak již před sedmi lety poprvé střetl s pražskou Spartou. Zajímavé je, že ani jeden klub, v němž Stanciu v počátcích své profesionální kariéry v Rumunsku působil, kvůli finančním problémům již ve fotbale nefiguruje.

Na rodáka z Cricău si zcela jistě vzpomene i bývalá jednička Sparty – Tomáš Koubek. Před necelými šesti lety, hned v prvním zápase evropského šampionátu do devatenácti let, si ho Stanciu vychutnal. Narazil si míč v rohu hřiště, z velkého úhlu se těsně před šestnáctkou opřel do balonu, ten chytl jedovatou faleš a zapadl k zadní tyči. Další konfrontace s pražským celkem jsou již mladšího data. Stačí si vzpomenout na

nedávné play-off Ligy mistrů, kde Stanciu třemi brankami letenské naprosto znemožnil. Možná i proto si jej Sparta vyhlédla, tak jako tomu bylo v případě Kangy s Plavšičem; snad aby jí v další přímé konfrontaci opět neublížil.

Co ale tedy Nico českému fotbalu přinesl? Zcela jistě ukázal naší lize, jaký je evropský standard v práci s míčem. Nesmírná kreativita, brilantně zvládnuté hledání volného prostoru na hřišti a způsob jeho práce ve středu pole neboli role desítky, kterou letenští tak dlouho potřebovali. V tom jsou jeho obrovské benefity. Jenže dokázala ho Sparta správně využívat, když většinu svého působení v rudém dresu strávil na křídle? Hned po přestupu se ozvaly hlasy, že ačkoliv Stanciu bude se vši pravděpodobností rozdílovým hráčem, hru Sparty v takovém měřítku, v jakém se to od něj očekává, řídit nedokáže, což se ukázalo být pravdou. Kde hledat chybu? Určitě v přítomnosti Kangy, který mu po celou dobu bral většinu míčů a Rumunovi se tak nedostalo požadovaného prostoru, ale také v tlaku na jeho osobu, který se zvyšoval s rostoucími neúspěchy týmu.

NICOLAE STANCIU

08/09	ALBA LULIA
11/12	FC VASLUI
13/14	STEUA BUKAREST
16/17	RSC ANDERLECHT
17/18	AC SPARTA PRAHA
18/19	AL-AHLI

Pamětníci se jistě rozpomenou na další skvosty rumunské kopané. Především na karpatský klenot, jenž je Stanciuovi v mnoha ohledech dosti podobný. Ano, Gheoghe Hagi. Možná je to dost troufalé, přirovnávat 25letou nedávnou oporu letenských k fenomenálnímu Rumunovi, jemuž se přezdívalo král, ale vybízí k tomu hned celá řada faktorů. Rumunský pas, minulost spjatá se Steauou, skromný vzrůst, technické nadání a schopnost být dominantním jedincem. Kariéru „Regele“, jak zní v rumunštině slovo král, provázel nejeden světový klub. Věhlasné adresy jako Real Madrid, Barcelona či Galatasaray, o tom si bývalá spartánská desítka zatím může nechat jen zdát. Tedy pokud o to vůbec stojí. Protože Stanciu se vydal jiným směrem, a to doslova – hluboko na jihovýchod, do saudskoarabského Al Ahlí. To, že podlehl kouzlu lukrativní smlouvy, mu nelze zazlívat, připomeňme jen bonmot bývalého Stanciuova šéfa, majitele FCSB, že pro takovou smlouvu by si

na Arabský poloostrov klidně došel pěšky. Jistě, fotbalová kariéra je krátká, kdo by odolal? Jenže je tu ono „jenže“. Aby svůj nesporný talent nakonec Nico nepromarnil, jak se stalo i jiným, rovněž skvostným fotbalistům! Pro příklad nemusíme chodit daleko, stačí se podívat k našim východním

„Nesmírná kreativita, brilantně zvládnuté hledání volného prostoru na hřišti, kterou letenští tak dlouho potřebovali.“

sousedům. Je to už pět let, co podobným rozhodnutím svou kariéru doslova pohřbil Vladimír Weiss mladší, dříve hráč Manchesteru City, Glasgow Rangers či Olympiakosu Pireus.

Přitom ještě před krátkým časem nemuselo srovnání Hagi-Stanciu vyznívat až tak jednostranně, vždyť ani Nicův rumunský vzor nechal na top adresy zrovna v útlém věku - do Realu zamířil v 25 letech. A třebaže se bezesporu nedají popřít kvality Hagiho následovníka a především to, čemu říkáme rozdílovost, tedy schopnost zápasy rozhodovat sám, což vícekrát i v naší lize prokázal, z cesty, na jejímž konci by symbolicky čekala koruna nového krále, regele, podle všeho ustoupil. Což je u hráče, který měl našlápnuto k špičkové evropské kariéře, více než škoda.

A tak si na závěr naší úvahy ocitujme slova samotného Nicolae Stanciu o legendárním Gheorghe Hagim: „Nesrovnávejte mě s ním, nejsem tak dobrý jako on.“ Byť to tak asi nebylo myšleno, zní to jako povzdechnutí.

NICOLAE STANCIU (Al-Ahli)

25
VĚK

169
CM

63
KG

TŘASKAVÝ BALKÁN

Těch zápasů, v nichž fotbal byl jen zástěrkou a jež se staly kolbištěm pro etnické a jiné násilí, bylo samozřejmě mnohem, mnohem víc, vydalo by to na samostatné číslo. Tak snad někdy příště. Ze všech těch excesů je ale zřejmé, že oblast s nádhernou přírodou, bohatou historií, milými lidmi a samozřejmě skvělými fotbalisty ještě ani zdaleka nepřekročila stín nedávné minulosti.

ZE STADIONU ROVNOU DO VÁLKY

První radikální fanouškovské tábory na Balkáně začaly vznikat po skončení druhé světové války, kdy byly pod komunistickým vedením založeny dva bělehradské fotbalové kluby – Crvena Zvezda a Partizan. V pozdních osmdesátých a počátkem devadesátých let se stalo násilí a nacionalismus dominantní ideologií několika fanouškovských skupin. Velmi kořeněný a extrémně výbušný mix fotbalového výtržnictví, nacionalismu a organizovaného zločinu byl pak namíchaný těsně po rozpadu Jugoslávie a pádu komunismu. Rozpoutání války na Balkáně předznamenaly krvavé střety mezi fanoušky Crvene Zvezdy Bělehrad a Dinama Záhřeb.

Od smrti jugoslávského prezidenta Tita byla rivalita mezi těmito týmy pouze nekončícími orgiemi násilností. Ideál propagovaný Slobodanem Miloševićem, že Velké Srbsko je všude tam, kde žijí nějáci Srbové, ožil. Růst nacionalistických nálad v Chorvatsku byl zase spojen s bývalým generálem jugoslávské armády Franjo Tudjmanem, který v minulosti řídil i bělehradský (tedy srbský) klub Partizan. Tento politik, oddaný chorvatskému nacionalismu, napřel nyní svou pozornost na klub Dinamo Záhřeb a využil jej pro upevnění svých pozic a rozdmýchání nenávisti vůči Srbům.

Vůdce hooligans bělehradského klubu Željko Ražnatović přezdívaný Arkan pak na pokyn srbského prezidenta Miloševiče z tvrdého jádra fanoušků CZ vytvořil paramilitární jednotky. Arkanovi tygři, jak se této polovojenské jednotce přezdívalo, měla na svědomí etnické čistky v Bosně a Chorvatsku. Fotbaloví fanoušci byli jedni z prvních dobrovolníků, kteří se přihlásili do bojů na jedné či druhé straně, často však podle chorvatských odborníků byli také pachatelé nejhorších kriminálních zločinů během jugoslávských válek počátkem devadesátých let.

BOJ ZA SVŮJ KLUB, BOJ ZA SVŮJ NÁROD

Válka v Jugoslávii byla jedním nejkrvavějších válečných konfliktů novodobé historie. Státisíce zničených a ukončených životů. Válečné zločiny a škody v balkánských zemích, ze kterých se vzpomínají ještě dnes. Nacionalismus, přítomný v zemi po celou dobu, byl podpořen hospodářskou krizí a ztrátou vlivu na mezinárodním poli. Veškeré problémy vždy vyřešil vůdce Jugoslávie maršál Josip

Broz Tito. Po jeho smrti tu však nikdo takový nebyl a ve spojení se

zmíněnými problémy byla země jakožto mnohonárodnostní celek neudržitelná.

Kde jinde by se nacionalismus mohl objevit v tak krystalické podobě než mezi fanouškovskými základnami klubů. Většinou se tak stalo v průběhu osmdesátých let. Jednotlivé party ve městech se začaly sjednocovat s cílem podpořit svůj klub, národ a zemi. Ukázkovými příklady jsou Bad Blue Boys a Delije. Prvně jmenovaní jsou Ultras Dinama Záhřeb, druzí Crvene Zvezdy Bělehrad. Kam fanoušci vyjeli, tam ukazovali, jak moc milují svůj klub. Bylo pro ně vším. Obrovská rivalita, okořeněná novými národnostními tématy, nakonec vedla ke krvavým střetům, jež jsou označovány jako předzvěst občanské války v Jugoslávii.

Dne 13. 9. 1990 se v Záhřebu na stadionu Maksimir a v jeho okolí odehrála velká bitka fanoušků. Napětí bylo možné pozorovat již v ulicích před zápasem. Objevili se dokonce i případy kdy se fanoušci

pobodali nožem. To hlavní se mělo ale odehrát až na stadionu. Vše začalo, když bělehradští Delije srazili plot a opustili svůj sektor. Byl mezi nimi i Željko Ražnatović, známý též pod přezdívkou Arkan. Je označován za vlivného muže srbského podsvětí a později je zodpovědný za mnoho masakrů civilního obyvatelstva. Cestu si naplánovali přímo přes tribunu obsazenou obyčejnými fanoušky a začali je napadat sedačkami, noži a kameny. To vše bylo doprovázeno pokřikem: „Zabijeme Tuđmana, tady je Srbsko, Ustašovci!“ Bad Blue Boys, odhodlaní bránit své fanoušky a příslušníky chorvatského národa, převzali iniciativu. S pokřikem „Srbe na vrbe“ se vydali vstříc Srbům. Na stadionu bylo v tu chvíli přítomno pouze několik stovek policistů, kteří nebyli schopni zabránit, aby rozdivočelé hordy pronikly až na hrací plochu. Zde je nakonec milice doplněná o posily pomocí vodních děl rozehnala. Mnoho fanoušků bylo zatčeno a zbito. Reakce milice byla později označena za nepřiměřenou. Do rvačky se zapojil i legendární kapitán Dinama Zvonimir Boban, za což byl potrestán zákazem činnosti (rozuměj: fotbalu) na devět měsíců, pro Chorvaty se ale stal národním hrdinou.

Obě strany označily incident za událost s politickým pozadím. Pozdější čistky ve vedení policie to jen potvrdily. Srbové byli Chorvaty označeni za špióny komunistické vlády a Chorvaté zase za fanatické šovinisty. Záhřebský střet fanoušků skončil 193 raněnými. Byl jasným důkazem toho, že situace v Jugoslávii je neudržitelná, a stal se jednou z rozbušek chorvatské války za nezávislost; mnohými je ostatně označován i za její začátek. CNN zařadila utkání do skupiny pěti zápasů, které změnily historii.

ZLOČINECKÝ KLUB A KONTROVERZNÍ TITUL

S nadsázkou můžeme tvrdit, že srbský fotbal ovládají dva týmy, protože bělehradští rivalové Partizan a Crvena Zvezda za posledních třicet let vyhráli společně 22 z 23 ligových titulů. V kontextu našeho vyprávění nebude bez zajímavosti se podívat, jaký že to celek rozbil jejich monopol a získal nečekaně pohár pro šampiona?.

V druhé polovině roku 1995 se s ukončením srbsko-chorvatské války nám již velmi dobře známý Arkan stáhl z okupovaných území Chorvatska zpět do Bělehradu a jeho zájmy se soustředily na sport, obchod a politiku. Během války v Chorvatsku a později i v Bosně a Hercegovině nahromadil značné množství finančního kapitálu, získaného z pašování cigaret, alkoholu, nafty a kácení lesů. Jeho úzké napojení na bezpečnostní síly mu v kriminálním podsvětí v Srbsku prakticky zaručovalo nedotknutelnost. Svoji činnost zacílil i do Kosova, kde provozoval pekárny a vzal pod svůj patronát fotbalový klub z Prištiny, který dovedl až do první ligy.

Zpočátku se navrátilce pokusil převzít kontrolu v Bělehradě nad Crvenou Zvezdou, ale protože stejně jako všechny ostatní kluby

socialistické Jugoslávie byly a zůstaly státními podniky, fungujícími podobně jako politické strany, nebylo jednoduše možné některý z nich koupit. Arkan by musel být jmenován do představenstva. Jeho snaha byla klubem odmítnuta. Proto se zaměřil na malý, anonymní celek z nižší ligy.

V roce 1996 zakoupil FK Obilić, bělehradský celek založený v roce 1924, jeden z nejstarších klubů v zemi. Navzdory své dlouhé historii však jeho klubové úspěchy nebyly nijak valné. V dobách Jugoslávie to klub nedotáhl dále než do třetí nejvyšší soutěže. Jeden z nejbohatších mužů Srbska to ale hodlal změnit.

Ještě před vstupem Arkana do klubu se povedl doposud největší úspěch – průměrný druholigový klub si v roce 1995 zahrál finále poháru proti Partizanu, kde ale jasně prohrál 0:4.

Po roce Arkanova prezidentování Obilić poprvé v historii postoupil do první ligy. V klubu se objevili přední hráči jako Nikola Lazetić, Miroslav Savić nebo Saša Zorić. Premiéra v první lize byla velkolepá a celou sezonu 1997/98 si šli za svým. Bilance byla famózní: 79 vstřelených branek a pouze 19 obdržených, z 33 odehraných zápasů jen jedna porážka, 5 remíz a 27 vítězných zápasů! V konečné tabulce Obilić předstihl o 2 body druhou CZ Bělehrad a na třetí Partizan měl náskok 16 bodů, čtvrtá Vojvodina zaostávala o neuvěřitelných 37 bodů. Ke všemu bylo na dosah i double, ve finále poháru ale Arkanův nový klub nestačil na Partizan a po remíze 0:0 a prohře 0:2 se před ním musel znovu sklonit.

13. 9. 1990 velká bitka fanoušků v Záhřebu na stadionu Maksimir

Za normálních okolností bychom velebili skvělou práci celého týmu a hlavně bosenského trenéra Dragana Okuky. Pravdu musíme bohužel hledat někde úplně jinde. Mít válečného zločince a kmotra srbského podsvětí za prezidenta klubu, mělo – pokud jde o úspěchy - své výhody. Arkan však nevyužíval pouze své pověsti, byl to muž činu. Traduje se, že výsledek finále poháru byl znám mnohem dřív, než se hráči střetli na hřišti. Partizan, který zaostával v boji o titul a měl dvoucifernou bodovou ztrátu, údajně nehodlal dopustit, aby titul připadl Crvene Zvezde. A tak úmyslně vypustil ligový zápas s Obilicem. V poháru mu pak Obilić jen vrátil dluh.

Pro vítězství udělal Arkan doslova cokoli. Na denním pořádku byly zastrašující noční telefonáty, mnohdy se Arkan nezdráhal před nebo v půli zápasu rovnou zajít do soupeřovy kabiny, aby se ujistil, že všichni pochopili, jaké důsledky by mohly nastat, když by snad hráli „příliš“ dobře. Jeho oblíbenou hrozbou byla kulka do kolena. To pak strach sevřel fotbalistům druhého celku srdce. Vyděsili se a na poslední chvíli do utkání třeba ani nenastoupili. Nebo hráče soupeře nechal v době zápasu zavřené v garáži. Rozhodčí trpěli stejným osudem. Řada arbitů po několika letech odhalila, co se stávalo jim. Prezident FK Obilić často vlétl do jejich šatny s pistolí v ruce a vyhrožoval jim smrtí, kdyby snad v druhé polovině zápasu nepískali „správně“. Ostatně v polovině devadesátých let byl jedním z nejnebezpečnějších pracovních postů v Srbsku klubový předseda, bezmála tucet jich byl zavražděn.

Arkan se nezaměřoval jen na své herní oponenty, svůj zájem směřoval i na vlastní hráče. Například Nikola Lazetić byl údajně zavřený v kufru auta, aby si mohl lépe rozmyslet, zda přestup do Obiliće podepíše, či nikoliv. A lze se domnívat, že nebyl jediný, kdo takto pod nátlakem s přestupem souhlasil.

Samotní fanoušci FK Obilić ve skutečnosti klub opustili a na jejich místo nastoupili noví. Bojovníci z války v Bosně a Chorvatsku, kteří se také velkou měrou podíleli na výhrůžkách a děsivé atmosféře na stadionu. Často byly během zápasu slyšet výhrůžky soupeřům, podpořené demonstrativně zdviženými pistolemi nad hlavami.

Po zisku titulu se otevřely dveře do pohárové Evropy. Mistr Obilić byl nasazen do prvního kvalifikačního kola Ligy mistrů, druhá CZ Bělehrad do prvního kvalifikačního kola Poháru UEFA, třetí Partizan do kvalifikačního kola Poháru vítězů poháru a čtvrtá Vojvodina do prvního kola Intertoto Cupu.

S ohledem na kontroverzní postavu prezidenta klubu požadovala UEFA vyvrácení podezření z válečných zločinů, nebo odstoupení Ražnatoviće z vedení, jinak se srbský celek nemohl zúčastnit evropských soutěží. Prezidentovi UEFA Švédovi Lennartu Johanssonovi pak bylo údajně vyhrožováno atentátem. Dokonce prý byla vyslána úderná jednotka, aby ho ve Vídni zastřelila. To se naštěstí nepodařilo.

Srbský boss nakonec podmínku splnil, ale samozřejmě ji vyřešil po svém. Místo něj do čela klubu usedla jeho manželka Světlana, přezdívaná Ceca, slavná popová zpěvačka. Sice její prezidentování nemělo dlouhého trvání, ale pohled na okouzující superstar, která na sebe na lavičce upozorňovala vysokými podpatky a těsnými šaty, se nedal snadno zapomenout.

Nyní srbskému celku oficiálně nic nebránilo zúčastnit se pohárových bojů. V prvním kole zvládli dvojzápas s islandským šampionem ÍBV (Íþróttabandalag Vestmannaeyja) s celkovým skóre 4:1. Los druhého kvalifikačního kola byl však pro ně velmi krutý. Čekal je dvojzápas s mnichovským Bayernem.

Na německé půdě je Bayern přejel 4:0, odvetný zápas však Obilić zvládl mnohem lépe. Mnichovským byli vyrovnaným soupeřem a na sousedícím stadionu Partizanu, jelikož čtyřtisícový stadion Miloše Obiliće nesplňoval normy UEFA, uhráli remízu 1:1. Z Ligy mistrů přešli do poháru UEFA, kde na ně čekalo Atletico Madrid. Pro španělský celek dvojzápas prvního kola nebyl žádný problém a po výsledcích 0:1 a 0:2 se Arkánův celek musel z pohárové Evropy odpočít. Evropské soupeře už nebylo tak snadné zastrašit.

V příštím ligovém ročníku bombardování Srbska pod vedením NATO přerušilo ligu, ze které bylo odehráno pouze deset zápasů. Obilić skončil na druhém místě, dva body za Partizanem. Postavení klubů v tomto okamžiku bylo považováno za konečné. Za normální situace by se srbský celek kvalifikoval do pohárové Evropy, avšak v důsledku obvinění Arkana Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii z genocidy a zločinů proti lidskosti byla Obilići účast v kontinentálních soutěžích zakázána.

Následující sezóna začala znovu slibně, klub v podzimní části utržil jen jednu porážku. Pak byl ale 15. ledna 2000 Željko Ražnatović alias Arkan zastřelen v bělehradském hotelu Intercontinental. Nikdo nebyl překvapen brutalitou této veřejné popravky – z bezprostřední blízkosti byl zezadu několikrát zasažen do hlavy. A s nadsázkou lze říci, že jeho klub zemřel s ním. Bez výhrůžek a nátlaku to šlo s klubem víc a víc z kopce, odcházeli hráči i sponzoři. Z první ligy sestoupil v sezoně 2005/06. Dnes je aktivní pouze ženský tým.

Pokud se domníváte, že smrtí Arkana veškeré podvodné praktiky skončily, nemáte pravdu. Když útvar pro odhalování organi-

zovaného zločinu vyšetřoval vraždu srbského reformního premiéra Zorana Djindjiće bývalými spolupracovníky Arkana v roce 2003, provedla policie také razii v domě jeho manželky Cecy. Zde se našlo jedenáct nelegálně držných střelných zbraní a následná finanční kontrola zjistila zpronevěru milionů eur z prodejů minimálně patnácti hráčů Obiliće.

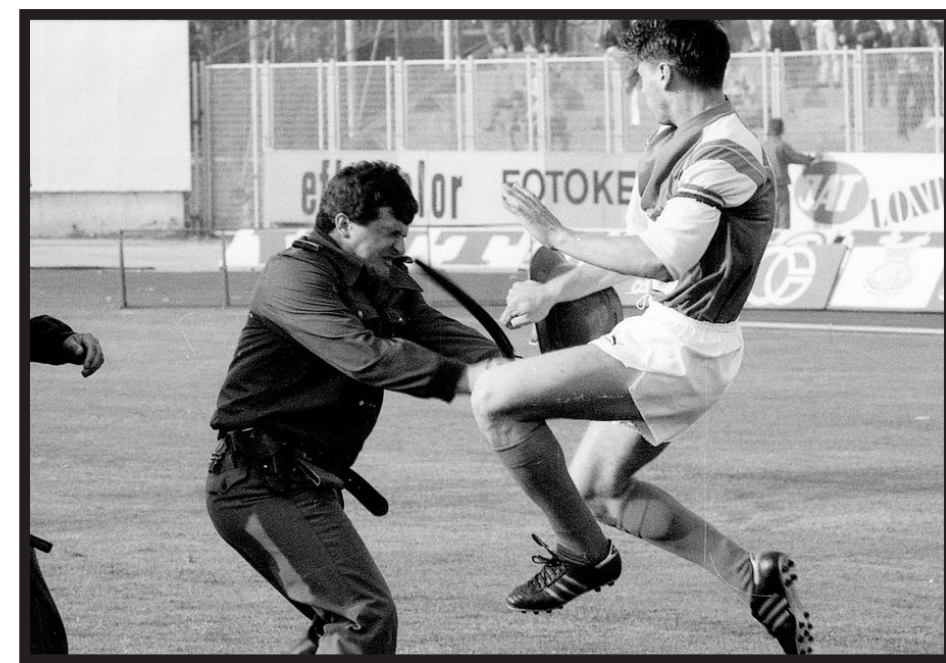

Zpěvačka, která už téměř čtyřicet let okupuje přední příčky popových hitparád ve všech balkánských zemích, se musela zpovídat z úplatků a zpronevěry v souvislosti s prodejem fotbalistů týmu Obiliće v letech 2000 až 2003, zejména šlo o prodej Nikoli Lazetiće do Fenerbahce za 2,5 milionů eur. Dle zpráv se mělo jednat o celkovou sumu 4 mil. německých marek a 3,5 mil. ameri-

kých dolarů.

Ale i nadále zde hrály hlavní roli staré známosti. Ceca a její sestra Lidia Otsokolićová (manželka fotbalového hráče Predgara) byly obviněny až po osmi letech a státní zástupce dokonce odmítl žádat trest odnětí svobody. Ceca tak dostala jen dvanáct měsíců domácího vězení a její sestra šest, přičemž maximální možný trest je 12 let natvrdo. Sestry byly povinny vrátit do srbské pokladny 1 milion eur, tedy mnohem méně, než o kolik se obohatily.

Obilićský fotbal dnes téměř neexistuje, jen jako pomník zašlé slávy stojí v Bělehradě stadion Miloše Obiliće s grafity zobrazujícími bývalého mecenáše.

ITÁLIE – SRBSKO

KDYŽ FOTBALOVÝ ZÁPAS UKONČÍ FANOUŠCI

utkání kvalifikační skupiny C na mistrovství Evropy 2012

V rámci bojů o postup na mistrovství Evropy v roce 2012 bylo Srbsko rozlosováno do skupiny C, tedy do společné skupiny s Itálií, Slovinskem, Estonskem, Severním Irskem a Faerskými ostrovy. Do další fáze postupovaly dva nejlépe umístěné celky. Srbsko bylo považováno za adepta postupu hned za Itálií.

Rozhodující okamžik celé kvalifikace přišel 12. října 2010, kdy se mělo v Janově odehrát utkání mezi italskou a srbskou reprezentací. Na Apeninský poloostrov dorazila početná výprava srbských fanoušků, kteří vyvolávali konflikty již před samotným utkáním. Začátek zápasu byl nejprve kvůli incidentům Srbů zhruba o 40 minut odložen a následně po pouhých sedmi odehraných minutách definitivně ukončen.

Srbové na tribunách řádili jako utržení ze řetězu. Hostující radikálně zapalovali světlice, které házeli na hrací plochu, prezentovali se politickým bannerem, na kterém měli napsáno „Kosovo je Srbija“, a v neposlední řadě narušili minutu ticha za padlé italské vojáky v Afghánistánu.

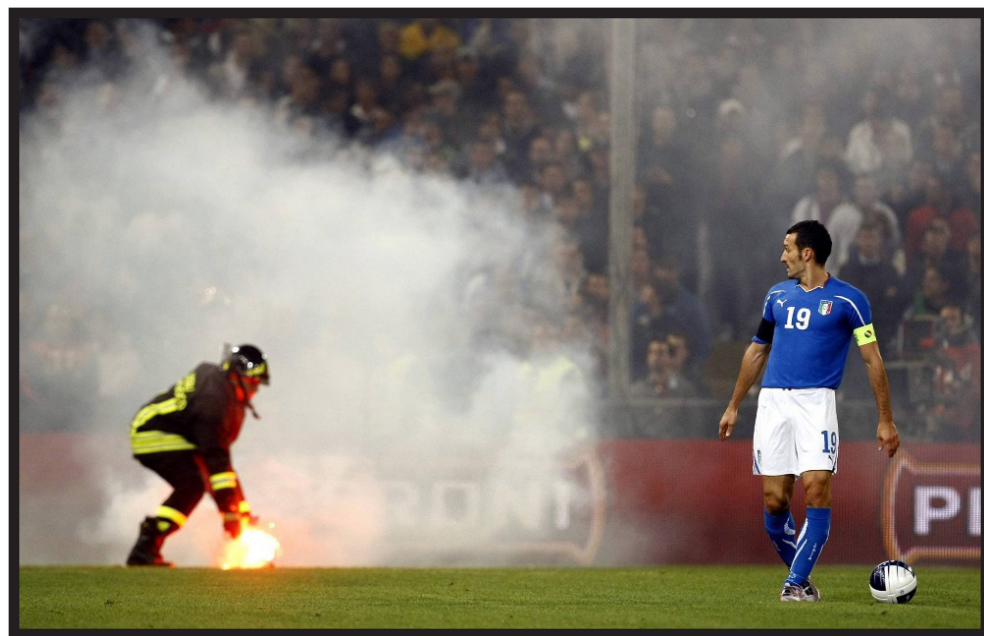
Na zápase byli přítomni i chuligáni Crvene Zvezdy a Partizanu Bělehrad. Ti značnou měrou přispěli k ukončení zápasu, když se aktivně podíleli na výtržnostech. Ivan Bogdanov, statný muž, celý v černém, kukla na hlavě, ruce skoro celé potetované. Tento hlavní srbský spíkr vylezl na bariéru oddělující hostující fanoušky, koordinoval nacionalistické skandování hostujících fans a demonstrativně zapálil albánskou vlajku. Lídr srbských ultras byl ve svém živlu a vůbec mu nevadilo, že z davu vyčnívá a je středem zájmu televizních kamer i fotografů. A policie Bogdanova - zejména díky tetování na rukou -

později také identifikovala.

Skotský rozhodčí Craig Thomson utkání přerušil hned nato, co několik světlic dopadlo do sektoru domácích fanoušků a také na plochu nedaleko italského brankáře Emiliana Viviana. S běsnícím davem si nevěděli rady ani italští těžkooděnci, ani srbsští reprezentanti, kteří přiběhli své fanoušky krotit a prosit je o zklidnění. Nic bohužel nepomohlo. Rozhodčí po krátké poradě utkání předčasně ukončili. Po běsnění fanoušků zůstalo nejméně dvacet zraněných.

Hooligans Crvene Zvezdy mimo jiné cílili i na Vladimira Stojkoviće, který přestoupil jako odchovanec CZ z lisabonského Sportingu do konkurenčního Partizanu. Navíc před utkáním napadli srbský týmový autobus, Stojković byl při tom lehce zraněn. Samotného utkání se poté ze strachu o svou bezpečnost raději nezúčastnil a obavy měl i během návratu domů.

Skupina zhruba 30 chuligánů měla totiž obklíčit autobus srbské reprezentace a výhrůžně směrem k jejímu brankáři skandovat: „Stojkoviči, Stojkoviči, přejeme ti hodně štěstí! Dřevěná bedna, dřevěná bedna a na ní svíčky.“ Následně prý za použití dýmovnic rowdies vtrhli do autobusu s úmyslem brankáře napadnout. Ostatním hráčům se však povedlo útok zastavit a ze zakouřeného autobusu utéci zpět do útrob stadionu. Ještě v Itálii bylo sedmnáct výtržníků zadrženo včetně organizátora Bogdanova, který se schovával v kufru autobusu. Zde také policie našla zhruba 600 světlic a další pyrotechniku. Na srbské straně hranic policie zatkla devatenáct dalších.

Fanoušci Partizanu přezdívaní „Hrobníci“ se od celého incidentu v Janově včetně útoku na autobus distancovali a řádění fandů odsoudili, současně však přiznali, že část jejich skupiny se o několik dní dříve (10. října) aktivně zúčastnila řádění extrémistů proti pochodu homosexuálů Bělehradem. Ten probíhal pod záštitou vlády, která se snažila dát Evropské unii najevo, že jí záleží na ochraně lidských práv, a tím se přiblížit vstupu do Evropy.

Ale zpět do Itálie. Podle prezidenta Srbské fotbalové asociace (FSS) Tomislava Karadžiće přijeli srbsští fanoušci s cílem zápas přerušit. Karadžić dále uvedl, že srbské úřady italskou stranu ohledně úmyslu radikálů varovali. Italský šéf bezpečnosti Roberto Massucci na to namítl, že je srbská policie varovala nedostatečně.

UEFA incidenty vyšetřila a dle očekávání zápas kontumovala ve prospěch Itálie 3:0. Srbové navíc museli odehrát jeden zápas bez diváků a jejich příznivci měli zakázán vstup na stadiony při venkovních utkáních svého týmu ve zbytku kvalifikace. Disciplinární komise UEFA však potrestala obě strany. Oba reprezentační výběry dostaly navíc ještě podmíněný trest uzavření stadionu na jeden zápas, pokud se výtržnosti fanoušků budou opakovat. Srbský svaz zaplatil pokutu 120 tisíc eur a italská federace 100 tisíc eur za organizační problémy.

Kdo to vlastně je Ivan Bogdanov? V té době devětadvacetiletý Srb měl být oficiálně zaměstnaný jako člen bezpečností agentury, ale kde, to už se nevědělo. Skutečným zdrojem jeho příjmů byl údajně prodej drog a k tomu další ilegální aktivity.

Mezi orgiemi násilí v Bělehradě a výtržnostmi v Janově je přímá souvislost. V Srbsku je známo, že gangy

rváčů převážně z řad hooligans využívají pro své účely neonacistické a kriminální organizace. To také nahrávalo spekulacím v tisku, že výjezd šedesáti radikálních srbských chuligánů zaplatila drogová mafie, která měla za janovský výlet na Stadio Luigi Ferraris zaplatit okolo 200 tisíc eur. Dva nejmenovaní bossové tak chtěli oslabit pozici srbského státu, aby mohli nerušeně pokračovat ve svých zločineckých aktivitách.

„Mafie se bojí otevření Srbska Evropě, protože by to znamenalo intenzivnější policejní spolupráci, ale i příchod nové konkurence. Fotbaloví hooligans jsou jako žoldáci. Mladá generace postrádá zaměstnání, vizi, budoucnost. Dvě třetiny z těch rváčů jsou nezaměstnaní. Je to jeden velký rybník, ve kterém loví své budoucí členy mafie a ultrapravicové organizace. Sice nemají práci, ale odjedou do Janova a stráví tam tři dny. Někdo jim to musel zaplatit,“ komentoval řádění bezpečnostní expert a bývalý zástupce bělehradského policejního šéfa Marko Nicovič.

Ale příčin extrémního řádění fanoušků bylo podle všeho více. Nesouhlas s vedením srbského fotbalového svazu. Dle prohlášení Partizanu, jenž se od janovského incidentu distancoval, toto běsnění mělo zvýšit tlak na Ústavní soud, který měl v nadcházejícím týdnu jednat o zákazu fanouškovských organizací. Příznivci Crvene Zvezdy navíc nemohli strávit již zmiňovaný návrat odchovance Stojkoviče do Partizanu. A v neposlední řadě šlo – jak jinak – o politiku.

V Bělehradě tou dobou totiž jednala tehdejší americká ministryně zahraničí Clintonová o Kosovu, což byl a je v Srbsku snad nejžhavější problém. Navíc Srbové nenávidí Spojené státy, protože společně se silami NATO bombardovaly kvůli válce v Kosovu jejich hlavní město. A kvalifikační zápas v Itálii, ve kterém tak šlo o všechno možné, jen ne o fotbal, byl možností, jak na všechno upozornit.

Těch zápasů, v nichž fotbal byl jen zástěrkou a jež se staly kolbištěm pro etnické a jiné násilí, bylo samozřejmě mnohem víc. Na dalších stránkách se vracíme k některým z nich. Všechny dokumentují, že oblast s nádhernou přírodou, bohatou historií, milými lidmi a samozřejmě skvělými fotbalisty ještě ani zdaleka nepřekročila stín nedávné minulosti.

SRBSKO – ALBÁNIE

KDYŽ FOTBALOVÝ ZÁPAS UKONČÍ POLITIKA

utkání kvalifikační skupiny I na mistrovství Evropy 2016

Kvalifikační zápas na Euro 2016, který se hrál 14. října 2014 mezi Srbskem a Albánií, skončil pohromou. Do zápasu vstoupila politika, což vzhledem k napjatým vztahům mezi oběma zeměmi není až tak neočekávaná věc. Zápas už předem provázela přísná bezpečnostní opatření.

Již před úvodním hvizdem nebyla kvůli pískotu a hlasitému protestnímu skandování v ochozech stadionu Partizanu slyšet albánská hymna. Utkání začalo, ale mělo krátké trvání. Ve 42. minutě prvního poločasu za stavu 0:0 bylo přerušeno.

Zápas totiž narušil dálkově řízený dron s vlajkou Velké Albánie - části Černé Hory, Srbska, Makedonie, Řecka a celé Kosovo, které albánští nacionalisté považují za území náležící Albánii.

Srbský stoper Stefan Mitrović se výskokem odlepil od země, aby dosáhl na zástavu. Stáhl ji dolů, začal skládat a chtěl ji ze hřiště odnést pryč, aby zápas mohl pokračovat dál. Nechoval se přitom nijak agresivně, ani ji nechtěl poškodit. V tu chvíli to na hřišti začalo jiskřit a na stopera, jenž v roce 2011 okusil českou kopanou v dresu Zbrojovky Brno, se vrhli dva Albánci Lilla s Xhakou a strhla se šarvátka.

Do potyčky se zapojilo také zhruba dvacet domácích fanoušků, kteří se dostali až na hřiště a jeden z nich udeřil plastovou stoličkou hostujícího Bekima Balaje, který působil v obou pražských S. Na trávník proto musela nastoupit zásahová policejní jednotka. Z tribuny pak létaly světlice a na Albánce další předměty. Fotbalisté se proto stáhli do tunelu k šatnám. Uznávaný anglický rozhodčí Martin Atkinson po téměř třičtvrtěhodinovém přerušení usoudil, že zápas může pokračovat, ale Albánci odmítli pokračovat, proto byl zápas ukončen.

I když albánští fotbalisté v Bělehradě kvalifikační zápas nevyhráli, přesto je po přeletu domů na letišti v Tiraně vítaly rozjásané davy a měly je za hrdiny. Albánské vlajky vlály ještě několik dní poté v kosovské metropoli Prištině, kde se lidé shromažďovali na oslavu toho, co se stalo během zápasu.

Srbové považovali akci s nacionalistickou vlajkou, která není žádným oficiálním symbolem, za připravenou politickou provokaci albánské strany. Mezi oběma státy totiž panuje napětí především

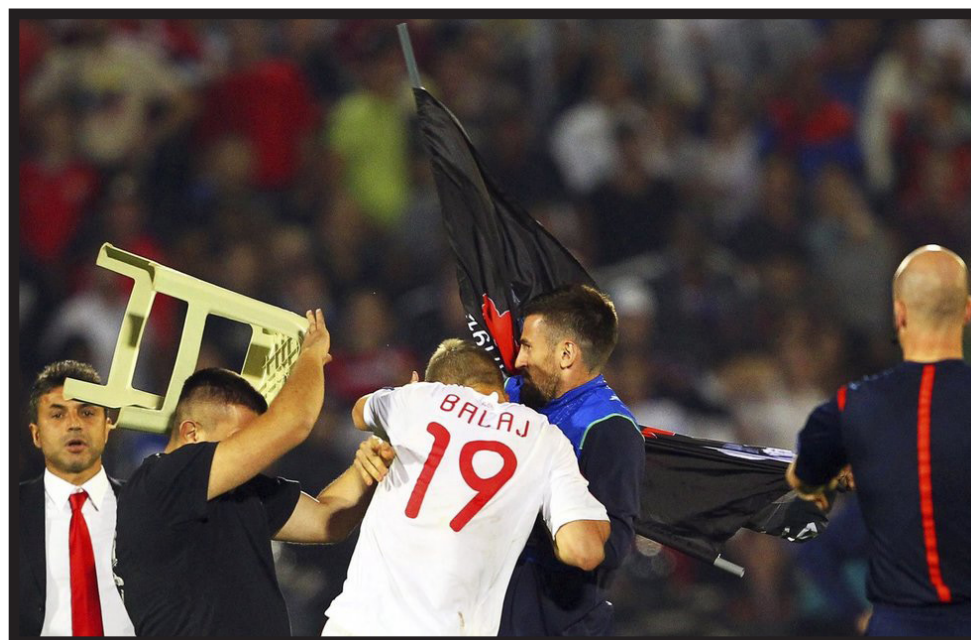
kvůli Kosovu. Bývalá srbská provincie, jejíž obyvatelstvo tvoří převážně kosovští Albánci, vyhlásila v roce 2008 nezávislost. Srbsko však tento krok nikdy neuznalo.

Zápas byl nakonec kontumován ve prospěch Srbska. Tomu však UEFA sebrala tři body a kvůli nezvládnutí pořadatelské služby a vběhnutí agresivních fanoušků na hrací plochu muselo následující dva domácí zápasy (s Dánskem 14. listopadu a Arménií 4. září 2015) odehrát bez diváků. Obě země navíc musely zaplatit pokutu 100 tisíc eur. Kromě kontumace hrozilo i vyloučení z kvalifikace, jelikož UEFA vměšování politiky tvrdě postihuje. Nakonec však zvolila šalamounské řešení a mírnější, vyrovnaný postih pro obě znesvářené strany.

Ale Albánie, která automaticky počítala se třemi body za kontumační vítězství, se odvolala k Mezinárodní sportovní arbitráži v Lausanne. Podle ní vinu na nedohrání utkání nesli Srbové, proto arbitráž kontumaci otočila. Další sankce však ponechala v platnosti, takže srbské reprezentaci byly i tak odečteny tři body.

Albánie se díky tomuto rozhodnutí dotáhla v tabulce skupiny I s deseti body na druhé Dánsko, navíc měli zápas k dobru. Od prvního Portugalska dělily oba celky dva body. Srbové byli poslední, na bodovém kontě měli dokonce minus dva body.

V konečné podobě tabulky po odehrání všech osmi kvalifikačních zápasů postupovali z prvního místa Portugalci s jednadvaceti body před s druhou Albánií, která měla o sedm bodů méně. Ony tři kontumační body jí zajistily přímý postup na Euro. Do baráže se poté proboujvalo Dánsko, které mělo bodů dvanáct. Srbsko skončilo předposlední se čtyřmi body.

CHORVATSKO – ISLAND

SKANDÁLNÍ OSLAVA

odveta barážového utkání
o postup na Mistrovství světa v Brazílii 2014

První zápas skončil bezbrankovou remízou, takže v odvetě byl gól pro oba týmy nutností. Chorvati byli velkým favoritem a také roli potvrdili. Centr z levé strany prošel na zadní tyč a Mandžukič ho uklidil do brány. Pak však při banálním souboji ve středu pole ztratil nervy. Pravačkou si zpracoval míč, a když proti němu islandský záložník Johann Gudmundsson vystartoval, levačkou mu šlápl do rozkroku. Nizozemský rozhodčí Kuipers tasil okamžitě červenou kartu.

V prvním zápase hráli dlouho v přesile Chorvaté, ale gól nedali. V odvetě hrát proti deseti nebylo ani výhodou pro Islandčany. Nejenže neskórovali, ale krátce po přestávce inkasovali podruhé. Další branka již nepadla a Chorvatsko se mohlo radovat z výhry 2:0, ale také z postupu na světový šampionát.

A v ten moment propukly bujaré oslavy jak v hledišti, tak na trávníku. Jen hříšník, tehdy sedmadvacetiletý útočník Bayernu Mnichov, se veselí neúčastnil. Tušil, že kvůli ošklivému faulu a obdržené červené kartě může následovat trest, díky kterému si v Brazílii nemusí zahrát.

Ale to momentálně nevadilo jeho spoluhráčům, kteří oslavovali bezprostředně na hřišti, tak poté v kabině, kde se polévali šampaňským a popíjeli pivo. A právě jeden incident, který se odehrál těsně po skončení zápasu, zahaloval postup chorvatského týmu vrstvou kritiky.

Pozornost se obrátila na obránce Josipa Šimuniće, tehdy pětatřicetiletého hráče Dinama Záhřeb, a jeho oslavu postupu s fanoušky kontroverzním pozdravem. Šlo o pokřik „Za dom spremni“ (Pro vlast připraveni).

Australský rodák si okamžitě po zápase vzal mikrofon a před tribunami několikrát zvolal „Za dom...“, na což mu domácí fanoušci sborově odpovídali „...spremni!“ Právě tento pozdrav z období druhé světové války, kdy Chorvatsko získalo pod fašistickou taktovkou samostatný stát, vyvolal bouřlivé a odsuzující reakce.

Jako první okamžitě jednali Chorvaté. Joe, jak se hráči přezdívá, zaplatil za svou oslavu 25 tis. kun, tedy asi 90 tis. korun. O výši pokuty rozhodlo záhřebské státní zastupitelství, podle kterého chorvatský obránce porušil zákon o vyvolávání nepokojů na sportovních utkáních. Dostal tak vůbec nejvyšší pokutu, jakou zákon umožňoval uložit.

Zkušený stoper, který nechyběl na mistrovství světa 2002 a 2006 o svůj třetí šampionát přišel. Od disciplinární komise FIFA dostal přísný trest - stop na deset zápasů, pokutu 30 tis. eur a následující domácí zápas museli Chorvaté odehrát před prázdným stadionem. Navíc během trestu nemohl bývalý hráč Hamburku, Herthy Berlín či Hoffenheimu navštěvovat zápasy chorvatské reprezentace. Šimunićův případ s velkou pravděpodobností zmírnil potrestání Mandžukiče, který za vyloučení dostal stop jen na jeden

zápas.

Chorvatsko se na mistrovství střetlo ve skupině s domácí Brazílií, Mexikem a Kamerunem. Po jedné výhře a dvou porážkách skončilo třetí a s šampionátem se loučilo, dál postoupily Brazílie s Mexikem.

CHORVATSKO – ITÁLIE

SKANDÁL VEPSANÝ DO TRÁVNÍKU

utkáni kvalifikační skupiny H na mistrovství Evropy 2016

Boj lídrů skupiny H mezi Chorvatskem a Itálií, který skončil 1:1, byl poznamenán skandální sabotáží. Zápas se hrál ve Splitu před prázdným stadionem. Remízou se Chorvaté udrželi na čele své skupiny. Nicméně situace, která nastala na trávníku, jim zřejmě přivodila nejednu vrásku na čele.

Trávník, na kterém se souboj reprezentací odehrál, totiž zdobil hákový kříž! Nebylo to poprvé, co se chorvatští fanoušci o něco podobného pokusili. V roce 2006 v Itálii vytvořili svastiku ze svých těl přímo na tribuně.

Pro chorvatský fotbal to byl další z řady nepříjemností během této kvalifikace. UEFA právě před tímto duelem potrestala Chorvaty prázdnými tribunami kvůli rasisticky motivovanému řádění jejich fanoušků v duelu s Norskem. V tomto březnovém utkání přitom Chorvatsko pykalo za rasistické chorály z prvního utkání s Itálií na San Siru. Za trest mělo uzavřenou část stadionu.

V tomto případě ve Splitu nacistický symbol o rozměrech jedenáctkrát jedenáct metrů někdo vyznačil pomocí chemické látky na trávník. Svastika byla na hřišti dobře viditelná hlavně v první půli, během přestávky se pořadatelé snažili symbol odstranit, ale úplně se jim to stejně nepodařilo.

Představitelé Chorvatské fotbalové federace se za hákový kříž a další výstřelek s rasistickým podtextem omluvili, označili jej za zjevnou sabotáž a trestný čin a vyzvali příslušné orgány, aby identifikovaly a potrestaly zodpovědné osoby, je však s podivem, že si obrazce nevšiml někdo již dříve. K poškození trávníku muselo dojít den až dva před zápasem.

Podle informací byla akce dílem trojice mladíků ze Splitu, členů ostrého jádra skupiny fanoušků Hajduku, která si od 70. let říká Torcida. Motivem byl údajně protest proti tomu, že chorvatská reprezentace musela kvůli fašistickým projevům svých příznivců hrát ve Splitu před prázdným stadionem, ale také protest proti postoji chorvatského svazu vůči Hajduku a Splitu vůbec.

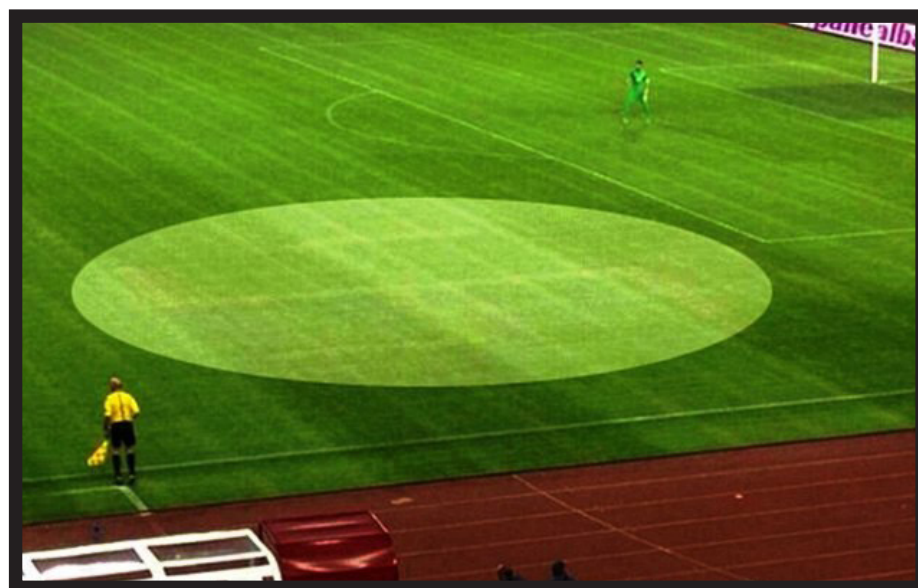
Jednat začala také UEFA, očekával se přísný trest. Celá země byla jako na trní, rozhodnutí disciplinární komise se ale stále oddalovalo.

Hrozila finanční pokuta, ztráta bodů a dokonce vyloučení z turnaje. S tímto nejhorším možným scénářem však mnoho lidí nepočítalo, jelikož se domnívali, že si UEFA nedovolí vyloučit zemi, která vedla kvalifikační skupinu bez jediné prohry před Itálií a Norskem.

Nakonec trest přišel v červenci 2015. Chorvatsko tehdy přišlo o jeden bod. I přes bodový odpočet zůstalo v čele šestičlenné skupiny H. Před Itálií po šesti odehraných zápasech vedlo už jen o jeden bod. Dále muselo zaplatit pokutu 100 tis. eur a odehrát dvě domácí utkání bez diváků. První se hrálo ještě v říjnu roku 2015 proti Bulharsku, bylo to poslední domácí utkání v kvalifikační skupině. Ale dle rozhodnutí UEFA se muselo hrát na jiném stadionu, než na tom osudném ve Splitu. Vzhledem k tomu, že od té doby nehrálo žádný domácí soutěžní zápas pod hlavičkou UEFA, museli Chorvaté splatit svůj dluh více než po třech rocích od vynesení trestu, do prestižního utkání Ligy národů proti Anglii.

Kvalifikační skupinu nakonec se čtyřbodovým náskokem vyhrála Itálie před druhým Chorvatskem, do barážových bojů se probojoval tým Norska, který ztrácel na druhé Chorvaty jeden bod.

SRBSKO – ŠVÝCARSKO

OSLAVY S POLITICKÝM NÁDECHEM

22. června 2018, Mistrovství světa 2018 v Rusku, Skupina E

Na kaliningradském stadionu ve druhém hracím dnu skupiny E hostil výběr Srbska švýcarskou reprezentaci. Srbové vstoupili do zápasu velmi aktivně, v prvních několika minutách si vypracoval útočník Aleksandar Mitrović hned dvě obrovské šance, z nichž druhou proměnil, když si v páté minutě naskočil na přesný centr Dušana Tadiće.

Po inkasované brance začali hrát i Švýcaři, kteří si také vypracovali několik příležitostí. Od té doby byla hra v prvním poločase vyrovnaná. Hrál se nahoru dolů, oba celky se prezentovaly útočným fotbalem, který přinesl zajímavé příležitosti pro obě strany. Ale další branka v prvních 45 minutách nepadla, tak do šaten šli spokojenější Balkánci.

Do druhého poločasu na trávník vyběhla úplně jiná švýcarská jednička, než kterou nasadil trenér Vladimir Petković do první půle. Nevýrazného útočníka Harise Seferoviće nahradil Mario Gavranović.

Pět minut po přestávce mohli Srbové svůj náskok zvýšit, když po prověřené kombinaci Tadić-Mitrović druhý jmenovaný nemířil přesně, což o pár desítek vteřin později potrestali Švýcaři. Shaqiriho ránu z hranice šestnáctky ještě obránce AS Řím Kolarov zblokoval, ale na dalekonosnou ránu Granita Xhaky obrana Srbska nestačila. Hra byla opět vyrovnanější, ale více přeci jen hrozili Srbové. Když už se chystali k závěrečnému tlaku, nečekaně udeřili Švýcaři. Obrana Srbů nezachytila bleskový protiútok Xherdana Shaqiriho, který v 90. minutě zakončil své sólo rozhodujícím gólem utkání.

Zápas tedy skončil obratem a vítězstvím Švýcarů 2:1 a Srbové touto prohrou promarnili šanci si zajistit v předstihu místo v osmifinále. Víc než ztracené body nebo okamžik, že se záložník londýnského Arsenalu Xhaka stal historicky prvním střelcem na mistrovství světa, jehož jméno začíná na X, se řešila aféra, která měla politický podtext.

Autor dalekonosné parády Granit Xhaka je rodák ze švýcarské Basi-
leje, ale narodil se albánským rodičům. Střelec vítězného gólu Xher-
dar Shaqiri se narodil na východě Kosova a Švýcarem se stal až
díky naturalizaci a reprezentoval ho už v mládežnických výběrech.
Oba tedy mají balkánské kořeny. Rodiči obou hráčů jsou kosovští
Albánci a pocházející z oblasti, které Srbsko neuznává.

A oba jmenovaní při oslavě vstřelené branky ukázali zvláštní gesto. Na hrudi překřížili palce a mávali jakoby křídly, čímž simulovali dvou-
hlavého černého orla, který je symbolem vlajky tzv. Velké Albánie.

„To není politika, ale fotbal,“ pronesl Shaqiri, onoho času útočník
Stoke City, který za měsíc přestoupil do Liverpoolu za 14,7 mil. eur.
Pro Srby je otázka samostatného Kosova velmi citlivá a proto gesta
při oslavách obou branek si vykládali jako provokaci. Mimochodem,
Shaqiri už provokoval Srby tím, že na jedné kopačce měl vyšitou
švýcarskou a na druhé kosovskou vlajku.

Ve švýcarském národním mužstvu se zřejmě podobného incidentu
obávali již dříve, protože se v listopadu 2014 uvnitř týmu s helvét-
ským křížem na hrudi dohodlo, že se hráči vzdávají jakýchkoliv
oslav podobného typu. Slib trval téměř čtyři roky.

„Nikdy byste neměli míchat politiku s fotbalem dohromady. Vždy
byste měli ukázat respekt k soupeři. Sport by měl spojovat a uká-
zat pozitivní emoce,“ komentoval situaci bosenský trenér Vladimir
Petković ve švýcarských službách.

Podle očekávání disciplinární komise mezinárodní fotbalové federa-
ce FIFA za tento incident hříšníky přísně potrestala. Oba
švýcarští reprezentanti dostali za politická gesta pokutu
shodně 8 680 eur, tedy okolo 225 tis. Kč.

Pokutu 4340 eur dostal také švýcarský kapitán Stephan
Lichtsteiner za to, že se k oslavě připojil. Stejnou částku musel
zaplatit také trenér srbské reprezentace Mladen Krstajić a předseda
srbského svazu Slaviša Kokeza, protože tvrdě zkritizovali rozhodčí-
ho Felixe Brycha.

Německý sudí za stavu 1:1 v 66. minutě nepotrestal penaltou jasné
fauly Lichtsteiner a Fabiana Schära, kteří zápasnický srazil na
zem Aleksandara Mitroviće. Brych místo toho odpískal útočný faul.

Toto vítězství bylo pro Švýcary velmi důležité, jelikož jim pomohlo
upevnit si druhé postupové místo v základní skupině E a na úkor
třetího Srbska postoupili do osmifinále, kde nestačili na Švédy.

*„To není politika,
ale fotbal,“*

FK RAD PROTI FK PARTIZAN BĚLEHRAD

19. února 2017, 22. kolo, srbská Superliga

Projevy rasismu v srbském fotbalovém prostředí jsou poměrně časté, urážlivými výroky a rasistickou symbolikou, jako jsou keltské a hákové kříže, jsou proslulí například hooligans třetího největšího bělehradského klubu, FK Rad.

Je únor 2017, hraje se 22. kolo, malé bělehradské derby, kdy FK Rad hostí Partizan Bělehrad. Fotbalové bitvě přihlíží třetina fanoušků z celkově šestitisícové kapacity stadionu. A domácí příznivci se opět předvedli v tom nejhorším světle.

Na adresu hráče tmavé pleti Partizanu Brazilce Evertona Luize se z tribun ozývaly během celého zápasu nadávky a rasistické urážky. Když byl u míče, dav vydával opičí skřeky. Vrcholem byl však předem připravený nenávislný transparent. Cedula byla odstraněna až na popud rozhodčího. Šokovaný fotbalista jen směrem k davu zdvihl prostředníček v odvetném gestu a stadion se slzami v očích, přestože jeho tým zvítězil 1:0. Navíc po závěrečném hvizdu se pokusili vrhnout na hrací plochu.

„Nedokázal jsem udržet slzy, protože jsem byl 90 minut rasově urážen z hlediště,“ postěžoval si defenzivní záložník, který momentálně hájí barvy Realu Salt Lake City v MLS.

Zástupci Partizanu celý incident odsoudili, oproti tomu vedení FK Rad se svých fanoušků zastalo, když vydalo prohlášení, že fanoušci pouze reagovali na Brazilcovy provokace.

Reakce víceprezidentky týmu FK Rad Jeleny Poličové bylo zarážející. Na jejím facebookovém profilu se objevil krátký vzkaz, který ovšem po chvíli smazala.

„Byly to od něj falešné slzy. Proč se radši nevrátí do Brazílie, kde může na fanoušky ukazovat své tmavé prsty a bude vše v pořádku.“ A jako bonbonek nakonec byl příspěvek doplněn „No racism“ s pěti sarkastickými smajlíky. Pohledná Srbka upozorňovala, že krom vztyčeného prostředníku navíc Brazilce podle ní udeřil jednoho ze soupeřů.

Toto počínání však nenechalo chladné srbskou fotbalovou asociaci, která v reakci na události během zápasu nechala stadion Radu uzavřít.

Manažer Partizanu Marko Nikolić se nechal slyšet, že trest musejí dostat obě strany. FK Rad kvůli chování fanoušků, ale i hráč jeho klubu Everton za gesto se vztyčeným prstem. Perličkou je, že trest pro Brazilce schvaloval Nikolić, který dříve působil ve slovinské Olympii Ljubljana, kde jednoho ze svých svěřenců nazval černým idiotem a přišel kvůli tomu o práci.

Chapadla chorvatského gangu

Nejrůznější formy korupce a podvodů provázejí sport od vzniku prvních soutěží. Dohledat první případy propojení sportu s korupcí, potažmo sázením a organizovaným zločinem je dnes už takřka nemožné, určité náznaky a menší aféry se ale objevovaly už na začátku 19. století.

Mezi první opravdu známé a dobře popsané skandály se dá počítat například podvod v kolébce fotbalu. V zápase anglické fotbalové ligy mezi Manchesterem United a Liverpoolem z roku 1915 si hráči obou týmů vsadili na přesný výsledek 2:0 ve prospěch domácího mužstva.

Obrovský nárůst organizovaného ovlivňování sportovních zápasů včetně fotbalu nevyjímaje pro potřeby sázejících podvodníků nicméně přišel až v posledních několika dekádách v souvislosti s rozvojem moderní techniky. Virtuální prostor internetu dal vzniknout stovkám rozličných sázkových kanceláří, jež mají díky svým sídlům v legislativních a daňových rájích nezřídka globální působnost.

A jako houby po dešti se objevují mezinárodní zločinecké sítě, které mají na svědomí korupci, ilegální sázky a ovlivňování fotbalových zápasů hned v několika zemích. Díky tomu mohou šikovní podvodníci fungovat bez významnějšího rizika odhalení.

Sázkařskými podvody, při kterých jednotlivci či organizované skupiny manipulují s výsledky a tím si zajistili zisky na sázkových trzích, jsou pověstné především asijské sázkové mafie. Ale stovky fotbalových zápasů v letech 2003-2005 a 2008-2009 zmanipulovala i z Německa řízená skupina kolem Chorvata Anteho Šapina.

Korupční skandál vypukl v Německu na začátku roku 2005 a jeho hlavní postavou se stal německý rozhodčí Robert Hoyzer, který se přiznal k účasti na zmanipulování třiadvaceti zápasů nižších německých soutěží a Německého poháru. Národní fotbalový svaz ho za to potrestal doživotním zákazem činnosti ve fotbale a před civilním soudem mu hrozilo až deset let vězení. Hlava celého gangu Ante byl odsouzen k 35 měsícům vězení. Jeho bratři Milan a Filip, kteří na tyto duely sázeli, dostali podmínku. Sám Hoyzer byl odsouzen nakonec na 29 měsíců.

Trojice Chorvatů, která celý podvod organizovala, se dohodla s poškozenou sázkovou kanceláří na mimosoudní vyrovnání. Zaplatili jí 1,8 mil. eur (asi 50 mil. korun), ale podle vyšetřovatelů si podvodníci měli přijít dle spisu minimálně na 2 mil. eur.

Rodina Šapinů měla problémy nejen v Německu. Všichni tři odsouzení sourozenci byli v Řecku obviněni z podvodu a praní špinavých peněz. Tamní prokuratura si na ně posvítla kvůli podílu na podezřelém průběhu zápasu Poháru UEFA mezi Panionios Atény a Dinamem Tbilisi. V Aténách domácí prohrávali o přestávce 0:1, ještě na začátku druhé půle 1:2, ale nakonec zvítězili 5:2. Britské sázkové kanceláře poté upozornily na velký příjem tipů, které odhadovaly tento vývoj zápasu.

„Nedokázal jsem udržet slzy, protože jsem byl 90 minut rasově urážen z hlediště,“

„Byly to od něj falešné slzy. Proč se radši nevrátí do Brazílie, kde může na fanoušky ukazovat své tmavé prsty a bude vše v pořádku.“

NENASYTNÍ SÁZKAŘI

Na sklonku roku 2009 se prohnala Evropou velká sázkařská aféra. Rozsáhlým případem se zabývalo státní zastupitelství v Bochumi, které mělo podezření na ovlivnění až 200 zápasů ve prospěch sázkařského gangu. Vyšetřovatelé uvádějí, že je mezinárodní skupina podezřelá z uplácení hráčů, funkcionářů, trenérů i rozhodčích v devíti zemích. Jejich terčem se stala utkání v Německu, Belgii, Švýcarsku, Chorvatsku, Slovinsku, Turecku, Maďarsku, Bosně a Rakousku.

Mezi podezřelá utkání spadaly i minimálně tři zápasy Ligy mistrů a dvanáct utkání Evropské ligy, přičemž v obou případech šlo o předkola, a jeden duel evropské kvalifikace hráčů do 21 let.

Podle vyšetřovatelů byly praktiky gangu extrémně násilné. Neštíteli se vyhrožovat, zamykat lidi do sklepa či dopovat hráče. Nutili například týmové lékaře, aby dávali hráčům sedativa, či kuchaře v luxusním hotelu, aby dával hráčům drogy do jídla. Sázelo se na všechno – na výsledek, vyloučené hráče, vlastní branky či penalty.

Obviněno je přes 200 lidí. Mezi zatčenými byli i bratři Ante a Milan Šapinovi, kteří hráli již před čtyřmi lety velkou roli v úplatkářské aféře v Německu.

Šapina se v této kauze přiznal ke zmanipulování dvaceti zápasů. U soudu figuroval jako korunní svědek, díky tomu rozkryl postupy, jak

ke zmanipulování zápasů docházelo. Například ovlivnění zápasu kvalifikace mistrovství světa v roce 2010 mezi Lichtenštejnem a Finskem, ve kterém měly dle požadavku gangu padnout dvě branky. A zápas, ve kterém už o nic nešlo, tak skutečně skončil.

Chorvat Šapina se před zápasem potkal s bosenským rozhodčím Novem Paničem na parkovišti jednoho z hotelů v Sarajevu a požádal ho, aby ve druhém poločase zařídil dva góly. Rozhodčí skutečně Finům

daroval penaltu, která neměla být. Lichtenštejnsko o minutu později vyrovnalo. Šapina bosenskému rozhodčímu zaplatil 40 tis. eur, ten si už ale nezapíská. UEFA mu doživotně zastavila činnost.

Z manipulace byl podezřelý také bosenský klub NK Travnik. Jeden z členů nejužšího jádra sázkařského gangu měl obstarat týmu dva hráče na hostování pro přátelské zápasy. Balkánský celek pak s jejich pomocí na zakázku prohrál dva zápasy se švýcarskými soupeři. S FC Sion 1:4 a s Xamax Neuchatel 2:3, a to i požadovaným rozdílem. Zisk podvodníků činil přes 150 tis. eur, téměř 4 mil. korun.

Sázkařská mafie měla prsty v prvním finálovém zápase chorvatského poháru mezi Dinamem Záhřeb a Hajdukem Split v květnu roku 2009. Sudí skutečně vyloučil dva hráče Hajduku a ve prospěch Dinama nařídil pokutový kop. Záhřebský tým, ve kterém v té době hrál český útočník Miroslav Slepíčka, vyhrál zápas 3:0. Tým ze Splitu pohárovou odvetu vyhrál taktéž 3:0 a srovnal skóre, ale v penaltovém rozstřelu bylo úspěšnější Dinamo.

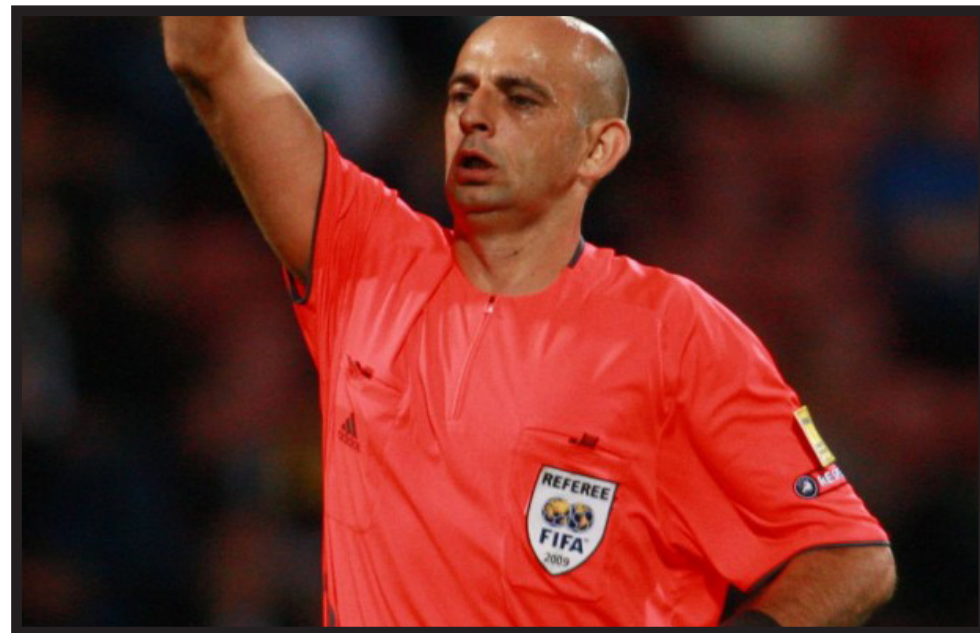
Díky sázkám na výsledek na asijském trhu měli na tomto zápase vydělat okolo 1,4 mil. eur. Schůzku mezi rozhodčím a Šapinou měl pomáhat sjednat bratr v té době nejmocnějšího muže chorvatského fotbalu prezident Dinama Zdravko Mamić, ten to však u soudu popřel.

Tresty začaly průběžně padat už následující rok, ale až po roce a půl od vypuknutí sázkařského skandálu vynesl německý soud nad třemi hlavními organizátory celé skupiny verdikt. Ante Šapina a jeho chorvatský krajan Marijo Cvrtak dostali u soudu v Bochumi trest vězení na pět a půl roku. Třetí obviněný muž Dragan Mihelić ze Slovinska vyvázl s osmnáctiměsíční podmínkou.

Skandál v Lize mistrů?

Když Paris Saint-Germain dosáhl 3. října 2018 v základní skupině C Ligy mistrů jednoduchého vítězství 6:1 nad bělehradským celkem Crvenou

zvezdou, nikdo se nad tímto výsledkem nepozastavil. V zápase si Neymar připsal hattrick a po jedné brance přidali Cavani, Di Maria a Mbappé, za hosty snížil Marko Marín.

Vždyť francouzský šampion z Paříže během loňského roku porazil v lize o pět branek Lyon, Monako, Méty nebo Dijon. V Lize mistrů hráči PSG uštědřili rok předtím skotskému Celticu Glasgow debakly 7:1 a 5:0, Anderlecht Brusel dostal na cestu do Belgie také výslužku 5:0.

Dle francouzského tisku měla několik dnů před utkáním UEFA obdržet zprávu, že neznámý funkcionář srbského týmu si vsadil na vysokou porážku svého týmu. Přesněji si měl vsadit 5 mil. eur (129 mil. korun) na prohru hostujícího týmu o pět branek. Což se nakonec i vyplnilo. Na tento čin měli představitelé UEFA upozornit francouzskou prokuraturu již před zápasem, ale obvinění nehodlali prošetřovat, dokud nebylo utkání odehráno. O celé akci měl vědět jen předseda UEFA Aleksander Čeferin a jeho nejbližší spolupracovníci, kteří nechtěli mařit vyšetřování.

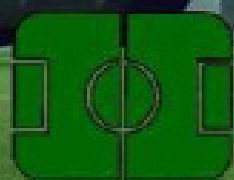
Podle francouzského úřadu dohlížejícího na online sázky se v souvislosti s utkáním nic podezřelého neobjevilo. Což bylo logické, je prakticky nemožné, aby sázka proběhla u některém z velkých evropských sázkových kanceláří. Ve hře bylo podání sázky na některém z exotických trhů. V Lize mistrů se podezření na zmanipulování zápasu příliš často neobjevují.

„Je naprosto nemožné zfalšovat zápas na úrovni, na jaké je Liga mistrů. Nevidím způsob, jak by někdo nařídil skupině šesti či sedmi hráčů, aby si dali vlastní branky. Vždyť by položili hlavy na špalek,“ glosoval dění bývalý ředitel Dinama Záhřeb Zdravko Mamić, který byl odsouzen na šest let za zpronevěru a daňové úniky.

Zástupci bělehradského celku obvinění kategoricky popřeli a po vážném obvinění přišla reakce. Vedení klubu si najalo francouzskou právní firmu a je odhodlané bránit se právní cestou proti pomluvám.

Dění okolo zápasu a sázení na něj se stále vyšetřuje.

Speciální web s informacemi o klubech a hřištích nižších fotbalových soutěží České republiky. Trenéři, vedoucí, správci hřišť a hráči zde najdou informace o soupeři, zajímavosti z okolí, tipy pro údržbu hřiště a fanoušci klubů tipy na fotbalové výlety!

FOTBALHRISTE.CZ

Domluvte si zde přípravný zápas!

Najdete zde soupeře a ještě víc!

DELIJE

„Myslím, že by bylo hodně mrtvých a já je tak nenávidím, že to slovy nedokážu ani vyjádřit!“

Šest písmen, která hýbou ultras a hooliganůs scénou v celé Evropě. Delije budí emoce, kdekoli se objeví. Změnili dokonce průběh války, na fotbalové fanoušky slušný počín. Ale jak už to bývá, jsou fanoušci a fanoušci. Tihle si totiž říkají hrdinové!

Už od založení Crvené zvezdy měl klub svůj vlastní fanouškovský tábor, který cestoval po celé Jugoslávii, kdekoli hrál klub s červenou hvězdou na srdci. Ale Delije, tak jak je známe dnes, se začali formovat až v 90. letech. Tehdy se v národech, které patřily pod Jugoslávii, naplno začal projevovat nacionalismus. Ne, že by Balkánci byli až dosud malí vlastenci, ale tehdy se tato vlastnost minimálně ztrojnásobila; válka byla na spadnutí.

V květnu roku 1990 je situace následovná: všichni se do morku kosti nenávidí, Chorvatsko pořádá své první volby za 50 let, ty vyhraje strana, která stůj co stůj prosazuje nezávislost země, a do toho tu máme společnou jugoslávskou ligu. V Záhřebu se mají střetnout dva největší týmy soutěže, Dynamo Záhřeb a Crvena zvezda Bělehrad. George Orwell řekl, že fotbal je válka, při které se nestřílí; tento zápas byl pro mnohé začátkem války. Sud se střelným prachem explodoval.

Do Záhřebu dorazilo přes tři tisíce fanoušků CZ, všichni si před zápasem připravili hromady kamení, boxery, železné tyče... Nikoho asi nepřekvapí, že zápas se nikdy nedohrál. Ty záběry člověk musí vidět! V jugoslávské policii sloužili převážně Srbové, což bylo pro fanoušky Dynama Záhřeb zvaných Bed Blue Boys něco jako červený hadr. Ze všech stran létaly kameny a do bitky se nakonec zapojili i někteří hráči obou týmu včetně kapitána Dynama, který srazil kolenem policistu mlátícího fanouška Záhřebu.

Ani ne za rok se fanoušci obou skupin potkají znovu, tentokrát ale po sobě nebudou střílet světlicemi a házet dlažebními kostkami, ale budou to už kulky a granáty. Válka potrvá 4 roky a na jejím konci bude 15 tisíc mrtvých. Fanoušci CZ Bělehrad působili v rámci srbské armády v dobrovolnickém pluku přezdívaném Tygři. Jejich velitelem byl mezi fanoušky velice oblíbený bývalý bezpečnostní ředitel Crvené Zvezdy Željko Ražnatovič, následovali by ho i do pekla, takže se jednotka účastnila těch nejtěžších bojů včetně obléhání Vukovaru.

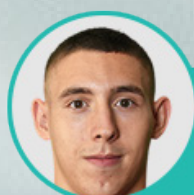
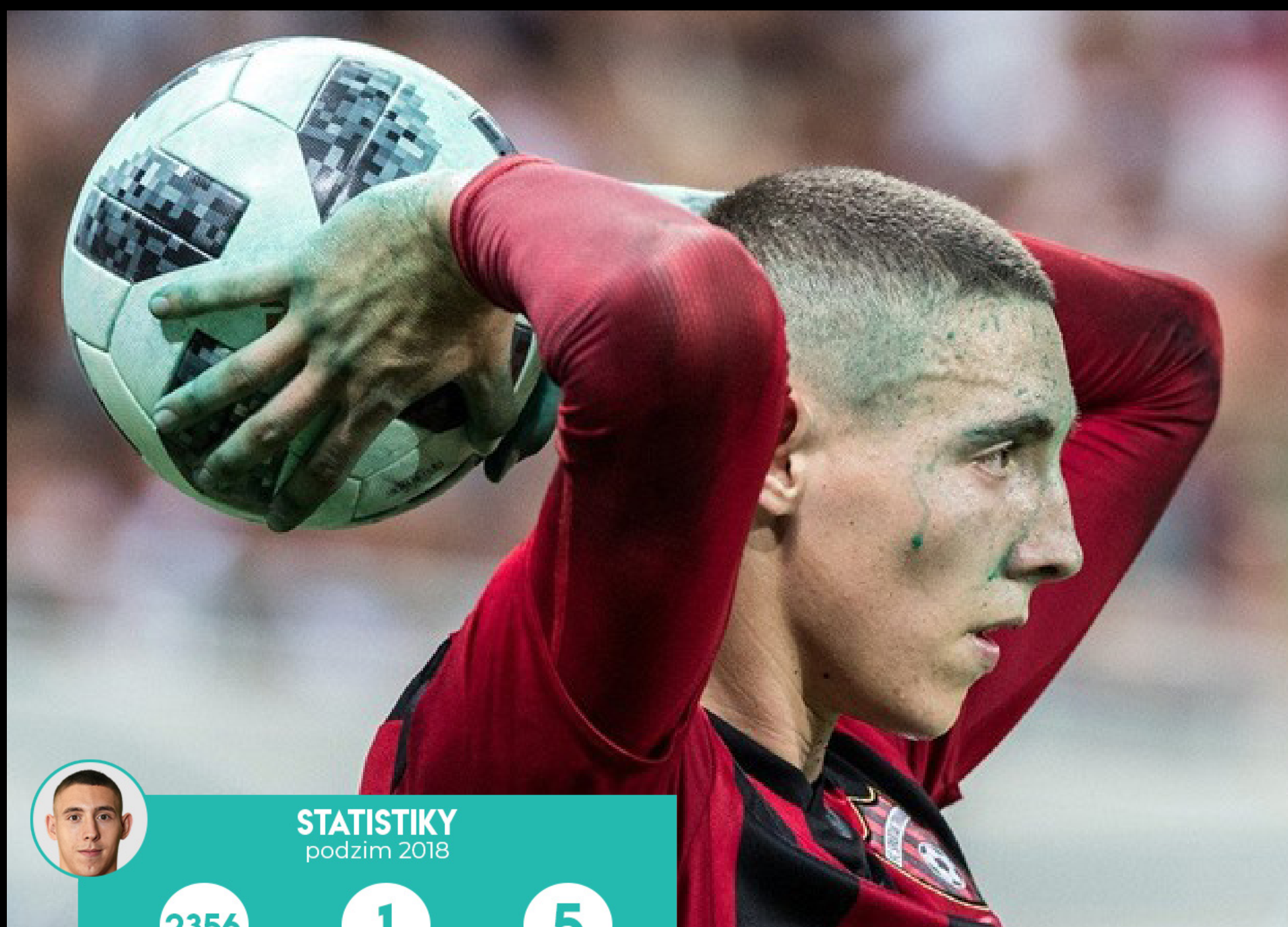
Po rozpadu Jugoslávie je v rámci srbské ligy největším nepřítelem Partizan Bělehrad a jeho fanoušci Grobari neboli hrobaři. Tento zápas by si neměl nechat ujít žádný fanoušek fotbalu, který miluje emoce. Z pohledu neutrála utkání okomentoval asi nejlépe britský fanoušek Ben Dudley: „Nechal jsem se naprosto unést. Najednou jsem si přál vítězství Crvene Zvezdy víc než cokoli jiného na světě. Neuměl jsem srbsky ani pozdravit, ze všech sil jsem se ale snažil zpívat s ultras jejich chorály. Trvalo mi opravdu dlouho, než jsem si uvědomil, že jsem přišel zápas jenom shlédnout jako nezúčastněný divák! A přitom jsem se ještě před chvílí přistihl, že nenávidím Partizan.“

Kdyby ale hrál jakýkoliv srbský klub s chorvatským, šlo by všechno stranou - v Evropě není moc národů, které se tak nenávidí jako Srbsko a Chorvatsko, napadá mě snad jen Polsko s Ruskem. Někteří lidé by chtěli ligu znovu spojit, tuto myšlenku v seriálu Zákon tribuny okomentovali zástupci klubů obou zemí dvěma větami shodně a jednoznačně: Myslím, že by bylo hodně mrtvých! Já je tak nenávidím, že to slovy nedokážu ani vyjádřit.

ERIK JIRKA

Erik Jirka je mladý fotbalista, který se před rokem podílel na zisku titulu pro Spartak Trnava. Když člověk viděl obrázky z oslav, jak pánové, kterým bylo v některých případech přes sedmdesát, plakali dojetím a pocitem štěstím, naplno si uvědomil, co tým trenéra Nestora El Maestra dokázal. Pamětníci poslední mistrovské sezony z let 1972/73, kdy hrdé mužstvo kolem Keketiho, Dobiáše, Kuny a Jozefa Adamce získalo poslední titul, mohli znovu oslavovat a spolu s nimi i všichni „červeno-černí“.

STATISTIKY
podzim 2018

2356

ODEHRANÉ MINUTY

1

BRANKY

5

ASISTENCE

466

PŘIHRÁVKY

74%

ÚSPĚŠNOST PŘIHRÁVEK

35%

ÚSPĚŠNOST SOUBOJŮ

0

ŽLUTÉ KARTY

0

ČERVENÉ KARTY

Poprvé jsme si s Erikem napsali, když trávil soustředění se svým novým mužstvem v Turecku, domluvili jsme se díky časovému presu, že bude lepší počkat, až se vrátí do Bělehradu, což se mělo stát za pět dní. Přesně ve stanovený den a čas mi Erik napsal, že můžeme začít. Dochvilnost, krásná vlastnost, která zvláště u mladých lidí není samozřejmostí. Věřím, že Eriku Jirkovi bude patřit bílé město stejně, jako mu patřil malý Řím, jak se přezdívá Trnavě. Skromnost, talent, zdravé sebevědomí ho k tomu předurčují! Jak vidí svoji minulost, současnost i budoucnost on, se můžete dočíst v následujícím rozhovoru.

Eriku, začnu u minulé sezony. Co se ti vybaví u tvrzení, že „to trvalo přes 45 let“?

Když někdo řekne: „Trvalo to přes 45 let,“ tak si hned vzpomenu na Trnavu. Že se nám podařilo získat titul po tolika letech, to je pro mě jako pro odchovance něco neuvěřitelného, protože se o totéž marně pokoušely větší hvězdy. Samozřejmě jsem velmi vděčný, že jsem ho získal právě já s těmi kluky, co u toho byli. Takže pro mě věta, že „to trvalo přes 45 let“, znamená právě tohle. Trnava získala titul a bylo to něco neskutečného a fantastického.

V čem byl hlavní důvod, že se zrovna vašemu týmu povedlo udělat titul? Byl to nový stadion, nebo práce Nestora El Maestra?

Myslím, že hlavní příčinou toho všeho byl samozřejmě trenér, který z nás udělal fantastický kolektiv. Právě v tom bylo celé to kouzlo - tahali jsme všichni za jeden provaz. Přáli jsme jeden druhému a výsledek se zákonitě dostavil. Takže ano, hlavní práci odvedl trenér, jemu jsme všichni vděční.

Díky zisku titulu jste se kvalifikovali do předkola Ligy mistrů, kam nakonec Spartak sice nepostoupil, ale dokázali jste se kvalifikovat do základní skupiny Evropské ligy. Jak zpětně hodnotíš vaše účinkování v této soutěži?

Myslím, že kvalifikační předkola Ligy mistrů jsme odehráli velmi dobře, měli jsme kvalitní soupeře. A i těm kvalitnějším soupeřům jsme ukázali, že Spartak Trnava je značka na trhu a že je to velký klub, který má velmi dobré hráče. To samé jsme ukázali v základní skupině Evropské ligy, kam se Spartak hodně dlouho nedostal. Vylosovali nám výborná mužstva - Anderlecht, Fenerbahce a Dinamo Zahřeb. Bohužel se nám nepodařilo postou-

pit, myslím ale, že jsme hanbu neudělali. Naopak, ještě více jsme zviditelnili značku Spartaku Trnava.

Právě díky předkolu Ligy mistrů si tě vyhlé-

dl tvůj současný klub Crvena Zvezda. Měl jsi jasno hned, jakmile se srbský velkoklub ozval.

Předkola Ligy mistrů jsme všichni odehráli dobře a i mě vyšla. Přestup se zrodil po 4. předkole Evropské ligy. Po zápase mi volal agent, že se naskytla možnost přestoupit do Srbska. Tak jsme se sešli a dohodli podmínky, do té doby jsem ale nic nevěděl. Zrodilo se to velmi rychle a já se stal hráčem Crvene Zvezdy.

V mediích se často propírala částka, za kterou jsi do Bělehradu odešel. Je to velký závazek, nebo si to nepřipouštíš?

Samozřejmě, že to jsou velké peníze, které Crvena Zvezda Trnavě zaplatila, teď je ale na mně dokázat klubu, že nevyhodil peníze jen tak do vzduchu, že se jim vyplatilo za mě ty peníze vydat. Doufám, že to na hřišti splatím, snažit se budu ze všech sil.

Trnava má 75 tisíc obyvatel, Bělehrad přes 1,5 milionu. Jaký je tohle pro tebe skok a jak se ti ve městě zatím líbí?

Jistě, Trnava má méně obyvatel, Bělehrad je velké město. Jenže já stejně nebydlel v Trnavě, ale v malé vesnici jménem Drahowce. Když jsem přišel do velkoměsta, musím říci, že lidé jsou milí a přátelští a právě tak i spoluhráči a realizační tým, všichni mě přijali suprově. V městě se mi líbí, ale zatím jsem neměl moc možností ho úplně prozkoumat kvůli soustředění, kdy jsme byli týden na Kypru a 14 dní v Turecku.

Zvezda má jedny z nejlepších fanoušků v Evropě. Jak se na ně těšíš a jaký je tvůj názor na pyro během zapasu?

Velmi, velmi se těším. Když jsme hráli s Trnavou v Bělehradě, atmosféra byla úžasná. I v Trnavě byli super fanoušci, ale Crvena Zvezda Bělehrad má obrovskou tradici na celém světě, každý, kdo se zajímá o fotbal, ji zná. Má výborné fanoušky a já se na ně hrozně těším. Co se pyra týče, můj názor je, že dýmovnice nebo světlice k fotbalu patří. Líbí se mi to.

Na řadu teď přijdou ještě poslední dvě otázky od fanoušků. Jak vidíš aktuální situaci v Trnavě a jak se situace bude dál podle tebe vyvíjet?

Myslím, že v Trnavě to bude pokračovat dál, kluci, co tam jsou, i ti, co přišli noví, určitě dostanou Trnavu do první šestky. Držím jim pěsti, myslím, že Trnava nikdy nespadne, chlapci, kteří tam hrají, pro to udělají všechno. Trnava bude hrát vždy první ligu, má za sebou velkou tradici, je to na Slovensku velkoklub. Myslím a doufám, že neskončí špatně.

Jak sis zvykl na srbský zvyk, že když se potkají dva muži, kteří se znají, líbají se na tváře, a jak ti chutná srbská kuchyně?

Ano, viděl jsem ten zvyk, je to stejné, jako když se potká chlap se ženou, taky jí dá pusu na tvář. V Srbsku se ale dva muži na pozdrav jen dotknou tvářemi. (Smích.) Srbskou kuchyni jsem ještě neměl možnost ochutnat, ale určitě to zkusím.

Eriku, děkuji ti za rozhovor.

ERIK JIRKA (CZ Bělehrad)

21

VĚK

PZ

POST

184

CM

73

KG

V PŘÍŠTÍM ČÍSLE MAGAZÍNU ŽONGL

ROZHOVOR S FILIPEM KAŠOU

A NA PAŠKÁL SI VEZMEME TÉMA AKADEMII

ŽONGL

FOTBAL NÁS BAVÍ, BAVTE SE S NÁMI!